

Naročnina
za državo SHS:
za celo leto naprej Din. 120—
za pol leta " " " 60—
za četrt leta " " " 30—
za en mesec " " " 10—
za inozemstvo:
celoletno " " " Din. 240—
mesečno " " " " 18—
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji " " " Din. 15—
v inozemstvu " " " " 35—
Posamna štev. 75 par.

SLOVENEK

Gene inseratom:
Enostolna petina vrsta malih
oglasov po K 4— in K 6—
veliki oglasi nad 45 mm vi-
šine po K 8—, poslana itd.
po K 12—
Pri večjem naročilu popust
Izhaja vsak dan izvenredni
ponedeljki in dnevi po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.
Mesečna priloga: Vestnik SKS
Poština plačana v gotovini

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nerazpisana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne bran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglaš.
zagreb 39.011, srajev. 7563, praške in dunaj. 24.797

Našega potrpljenja je konec.

Na dan svoje poroke je kralj Aleksander poslal predsedniku ministrskega sveta Nikoli Pašiću sledeče pismo:

Gospod predsednik!

Razmišljaje, kako bi na ta dan najboljše odgovoril z ljubeznijo na ljubezen naroda, zrem v duhu na pojave v vseh panogah javnega življenja širne naše kraljevine. Poleg vsega, kar stori država in kar store poedine samoupravne pravice in poleg jako hvalne privatne iniciative, ki je sprožila mnoge stvari ter nekatere že skrenila v dobro smer, je ostalo še mnogo poslov ali popolnoma ali deloma nedotakanih. Država stori vobče mnogo, stori pa — to veste dobro — kakor pač nanese, skoro vedno samoter, ako se gleda na stvar samo brez ozira na celoto. V enem in v drugem primeru bi bila moja dolžnost, priskočiti na pomoč. Zato se mi vidi, da mi je treba postopati sistematično ter porazdeliti akcijo na več let. Ta metoda se priporoča že po naravi poslova. Kar se tiče smotrov, se ne more med potrebščinami širokih narodnih slojev dajati prednost enim na škodo drugih, dasi se mi zdi, da bi šlo za sedaj prvenstvo na primer dobronamernemu apostolskemu delu na selu za higieno in vzporedno z njim za obče izobraževanje. Torej bi označil program kot trojno akcijo: za pravni, obče-kulturni in za državljansko-vzgojni napredek naroda, a s tem vred bi umeval: podpiranje prosvete na vseh poljih znanosti, književnosti, umetnosti, šolstva, najprej pa praktično izobraževanje širokih slojev, ustanavljanje internatov, zlasti za žensko dečo itd., potem poudarjanje čednosti, rodbinske npravnosti, poštenosti, zatajevanja samega sebe, treznosti, varčnosti, vestnega izpolnjevanja dolžnosti, ljubezni do bližnjega, sloge in strpljivosti in seveda tudi stalno skrb za narodno zdravje. Vse to in drugo, kar bi se naknadno postavilo na papir, mi je pred očmi, ko zamišljam načrt za svojo namero in ko vam to pišem. V ta namen dajem takoj milijon dinarjev, vsako leto pa bom prispeval po 300.000 dinarjev. Organizacijo vsega tega dela prepuščam svoji pisarni, ki naj z mojo vednostjo in v razloženi smeri upravlja nad izdajanjem tega denarja.

V Beogradu, dne 8. junija 1922.

Aleksander.

Tako je blagosrčni kralj ne samo od svoje strani položil temelj za privatno ustanovo in svrhu velike dobrodelne in ljudsko-izobraževalne akcije, temveč je dal čisto nedvoumno izpodbudo za splošno povzdigo tega v naši državi tako zanemarejenega dela. Iz kraljevega pisma se namreč brez posebne težave lahko razbere, da je skrb države za to pri nas pomanjkljiva. Kraljev primer pa gotovo nima samo dejanski, efektivni, ampak predvsem moralni pomen, da zbudi zanimanje vseh krogov za to vprašanje, predvsem pa vlade, koje skrb v tem oziru se v pismu označuje za nesistematično »kakor pač nanese«. Če komu, nalaga kraljeva iniciativa v prvi vrsti državni oblasti moralno dolžnost v tem oziru kreniti na drugo pot in najti način, kako rednim potom zadostiti velikim kulturnim, zdravstvenim in karitativnim potrebam prebivalstva.

Komaj je ministrski predsednik vzel ta akt kraljeve dobrodelne iniciative na znanje, je njegov finančni minister izjavil, da država za vzdrževanje javnih bolnic v Sloveniji nima denarja in je ostal brezčuten napram nujni konsekvenci, da se bodo iste brez državnega prispevka morale sploh zapreti. Zaenkrat se odpuste vsi, ki niso najnujnejše pomoči potrebni, sprejemali se pa bodo le najnujnejši slučajji; od tega do popolne zatvoritve je samo še en korak. Tako demokrati in radikalni ministri v Jugoslaviji razumejo kraljeve poslanice.

V Avstriji smo se imeli v politično-narodnem oziru boriti na življenje in smrt, toda za državne prispevke za obstoječe kulturne in dobrodelne naprave pa se ni

bilo treba z ministri nikoli prepirati. Če-tudi bi bili bodisi kulturni bodisi dobrodelni zavodi imeli deficit, osrednja vlada ni delala iz tega nikoli vprašanja; zavodi so dobili vse, kar so rabili. Če bi bil v dunajskem parlamentu finančni minister odrekel kakšni bolnici potrebno dotacijo ali pa se celo branil pokriti stroške za kakšno medicinsko fakulteto ali institut, bi ga bil odpilnil vihar celokupnega parlamenta, počenši od Nemcev do Rusinov, da bi ga ne bil noben pes več obnubil. In če bi se bilo Slovincem pod Avstrijo posrečilo dobiti univerzo, bi najbolj zagrizeni nemški minister za uk in bogočastje ne odrekel nobeni fakulteti potrebnih sredstev, ako bi bila zakonito obstojala. Avstrijski režim pred vojsko je bil vse kar hočete, umazan pa ni bil, če je šlo za dostojno vzdrževanje obstoječih šol in bolnišnic ter podobnih kulturnih naprav.

Pod avtonomno vlado kranjskega deželnega zbora so deželni zavodi bili na vzorni višini. Bili so v proračunu popolnoma kriti. Če je deželna vlada rabila kredita, ji ga država ni nikoli kratila morebiti na škodo narodnega zdravstva ali šolstva. Preje so se črtale druge postavke nego te. Sploh si ni bilo mogoče niti misliti, da bi v tem oziru osrednja vlada sploh hotela dolati kakšne težave. Razumelo se je samo po sebi, da se bolniki morajo iz javnih sredstev lečiti, da se za narodno zdravje

ni smeti ustrašiti nobenih stroškov in da se ne sme štediti pri teh panogah državnega javnega skrbstva. Bilo pa je tudi samo po sebi umevno, da je treba brez fiskalnih ozirav uvesti vsak novi napredek na tem polju in ne zaostati za nobeno moderno državo ali deželo v tem oziru. Glede na šolstvo je bilo z nacionalno-političnih razlogov tukaj nekoliko slabše, zlasti kar se srednjega šolstva tiče, na polju higijene in dobrodelnih zavodov pa se tudi v profilaktičnem oziru ni skoparilo.

Sram nas je, a zapisati moramo, da stojimo zdaj celo na tem polju daleč pod nek' njim nivojem.

Na ta atentat sedanjega režima na narodno zdravstvo Slovenije, ki pošilja v Beograd visoke davke, da se tam kopljejo v milijardah, sama pa stoji danes tu kot be-ratičica, ki ne more preskrbovati niti svojih bolnikov — je potreben odločen odgovor celokupnega prebivalstva. Čemu naj Slovinci še dalje plačujemo davke, če naj se z njimi redijo samo zajedavci režima, nam pa niti sredstev ne dajo, da bi se mogli lečiti? Ali smo res že vsi izgubili vsak narodni in človeški ponos, ali je res že vse duševno zasluženo, ali naj se mirno pustimo dalje odrati? Vlada se iz nas norčuje, ker računava z našo mirno in trezno naravo; toda, če Pašić misli s svojimi demokratskimi in radikalnimi pajdaši, da naši mirni in trezni potrpežljivosti ne bo kraja, se utegne hudo zmotiti.

Seja narodne skupščine.

Beograd, 23. junija. (Izv.) Današnja seja narodne skupščine se je pričela ob 10. dopoldne in je ob tej priliki zunanji minister dr. Ninčić odgovoril na vprašanja posameznih poslancev. Še pred tem je stavil posl. Pušenjak vprašanje na predsednika skupščine, zakaj ne dobivajo poslanci tiskanih zapisnikov in poročil. Predsednik je odgovoril, da se stenografski zapisniki niso mogli razdeliti radi zastoja v državni tiskarni. Nato je več poslancev stavilo vprašanja na zunanjega ministra dr. Ninčića radi kršitve trianonske pogodbe po Mažarih ter radi zaščite konstituantne reške države. Glede drugega vprašanja je odgovoril zunanji minister dr. Ninčić, da bo podal čez nekoliko časa ekspozé o naši zunanji politiki, v katerem bo obvestil parlament o poslednjih pogajanjih v Genovi, vsled česar je izjavil, da ne želi sedaj podrobneje odgovoriti na vprašanje posl. Kučiča o dogodkih v Istri in o tem, da pripravljajo fašisti na Reki nov prevrat. Naprosil je poslance, naj ne stavijo preostro stiliziranih vprašanj glede Italije, ker nimamo nobenih gotovih razlogov, da jo obtožujemo. Za tem je stavil posl. Etbin Kristan vprašanje glede ruskega poslani-

štva v Beogradu. Zunanji minister dr. Ninčić je odgovoril, da obstoja v Beogradu rusko poslaništvo kakor v ostalih državah Evrope in da naša država ne more posegati v to vprašanje, dokler se popolnoma ne pojasnijo razmere v Rusiji. Posl. Etbin Kristan se ni zadovoljil s tem odgovorom in je izjavil, da bi se moralo likvidirati poslaništvo bivše caristične Rusije, ki ne obstoja več. Nato je stavil posl. Brandner vprašanje o nastopu naših delegatov na kongresu društva zveze narodov v Pragi. Minister dr. Ninčić je odgovoril, da je bil kongres sestaneb privatnih društev, da je zahteval podrobno poročilo o njem in da bo poročal o tem kongresu, ko prejme poročilo. Naglašal je, da pripravljajo društva zveze narodov v naši državi, Češko-slovaški in Rumuniji skupen predlog o narodnih manjšinah v teh državah. Nato se je prešlo na dnevni red: Poročilo finančnega odbora o dohodkih in izdatkih proračuna za 1922. Ko je prečital glavni poročevalec poročilo finančnega odbora, so podali Jugoslovanski klub, zemljoradniki, republikanci in socialisti oddvojena mišljenja.

ZOPET DVANAJSTINA!

Beograd, 23. junija. (Izv.) Včeraj je finančni minister predal predsedniku narodne skupščine zakonski predlog o dvanajstini za mesec julij, ker se redni državni proračun ne more pravočasno sprejeti v skupščini. Proračunska dvanajstina za julij je obsežnejša od prejšnjih.

ZAGREBSKI VELESEJ.

Zagreb, 23. junija. (Izv.) Zanimanje za prvi zagrebski velesej je vsak dan večje. Doslej je zagrebski zbor obiskalo v nad 100.000 ljudi. Kupčije se sklepajo v velikanskih zneskih. Posebno se kupci zanimajo za tekstilno industrijo, nadalje za poljedelske in druge stroje, za usnje in usnjarske izdelke ter za kemično in živilsko industrijo. Nepristano prihajajo kupci in drugi interesi iz vseh krajev države, pa v velikem številu tudi iz inozemstva. Včeraj so med dr. posetili sejmšiče dr. Trumbić in več drugih uglednih oseb. Danes je posetil zagrebski zbor občinski svet. Napovedane so iz province večje skupine trgovcev, ki pridejo v Zagreb že ta ali pa prihodnji teden.

HAAŠKA KONFERENCA.

Haag, 23. junija. (Izvirno) Iz poluradnih poročil treh podkomisij za zasebno lastnino, dolgove in kredite, je posneti, da so te tri podkomisije pričele s pripravami za konferenco in da pričakujejo Rusov.

Radikalna struja 12 članov preti z izstopom.

Beograd, 23. junija. (Izv.) V radikalnem klubu se je ponovno pričela pojavljati struja, ki stremi po razbitju koalicije z demokrati in zahteva nove volitve. Ta struja šteje 12 članov in preti z izstopom iz radikalnega kluba, ako se ne razdre koalicija z demokrati.

INTERVENCIJE POSLANCEV JUGOSL. KLUBA.

Beograd, 23. junija. (Izv.) Poslanec Škulj je stavil vprašanje na ministra za socialno politiko radi nabave koruze, za katero je vlada pred nekoliko dnevi dovolila samostojno »Ekonomu« v Ljubljani 4 milijone kron. Zadrudni zvezi v Celju pa istotako 4 milijone kron. — Posl. Brodar je ponovno posredoval pri vojnem ministru radi batiranja vojakov v Negotinu. Navedel je konkretne slučaje ter zahteval, naj se zadeva preišče in krivici kaznujejo. — Posl. Brodar je nadalje posredoval pri ministru Puclju radi nabave slame in sena za kraje na Gorenjskem, kjer vlada suša in preti nevarnost, da prebivalstvo ne bo imelo dovolj krme za živino. Minister Puclj je odgovoril, da ni upanja, da bi moglo ministrstvo za kmetijstvo v tem pogledu kaj ukreniti.

V nedeljo povsod shod — za нравni prerod!

Notranje in zunanje-politični problemi Nemčije.

(Od našega poročevalca.)

Monakovo, 21. junija 1922.

V ospredju vsega političnega življenja zadnjih desetih dni sta bila sprejema državnega predsednika Eberta v Monakovem in bivšega maršala Hindenburga v Königsbergu. Dočim je pri zadnjem navzlic izrecni prepovedi vojnega ministra Gesslerja (dem.) nastopila tudi državna bramba (Reichswehr) in je pri tem prišlo do krvavega spopada s komunisti, je bil Ebert v glavnem mestu Bavarske od vlade, ki je sestavljena pod vodstvom bavarske ljudske stranke še iz zastopnikov demokratov in kmečke zveze (Bauernbunda) sicer jako vpludno, od prebivalstva pa zelo hladno sprejet. Ko se je peljal iz kolodvo-ra v mesto, so prirejali nacionalistični elementi ves čas demonstracije proti njemu. Sprejema se oficialno ni udeležila niti vladajoča bavarska ljudska stranka; nekatere male meščanske politične skupine pa so istočasno položile venec na grob prejšnjega kralja in o tem obvestile ministrskega predsednika.

Vse to in razni drugi pojavi med čisto monarhističnim častniškim zborom državne brambe nam kažejo, da bo mlada demokratska republika morala biti še marsikak težek boj z monarhističnimi reakcijskimi poskusi.

Drug velevažen gospodarsko-političen dogodek je bila odklonitev dolarskega milijardnega posojila. Svetovni, predvsem amer. bankirji so v svojem poročilu naglašali, da dokler ni zagotovljena kreditna plačilna zmožnost Nemčije, ne morejo dovoliti večjega posojila, čeprav je splošni finančni položaj na svetovnem trgu zelo ugoden za dovolitev večjega kredita. Ker pa plačilna zmožnost Nemčije ne more biti zagotovljena, dokler vztraja Francija na polnem izplačilu reparacij, je ost odgovora zelo jasno obrnjena proti Parizu. Silen je bil učinek te vesti. Dolar se je v par dneh dvignil od 270 na 320, da celo 330 mark, posledice so se pokazale tudi pri tečaju franka, dočim je notiral funt šterling 1. t. m. 48.695, je dosegel dne 19. t. m. 51.565, dolar pa se je dvignil od 10.945 na 11.70. Vse to je seveda precej učinkovalo v Franciji in potovanje Poincaréja v London in uradna poročila o zajtrku pri Lloyd George-u napravljajo vtis, da veje tudi v Parizu že precej milejši veter. Velika sprememba znači že dejstvo, da je iz Londona odredil Poincaré, da se Francija udeleži haške konference in da se je dal nalog, naj francoski pooblaščenici skušajo stopiti v stik s sovjetskimi zastopniki.

Nemška vlada se te dni nahaja pred novo krizo. Pred začetkom novega gospodarskega leta se je pojavilo vprašanje, ali naj še traja naslednje leto prisilno državno gospodarstvo z žitom. Gotovo je namreč, da bi se v slučaju svobodne žitne trgovine cene kruhu neizmerno dvignile, kar bi povzročilo novo draginjo. Ker večinski socialisti mislijo, da so naši ugodno volilno geslo, so se izrecno postavili na stališče, da izstopijo iz vlade, če ne bo sprejet vladni predlog, ki prevedevaritve državnega gospodarstva z žitom. Ker bi v tem slučaju ne bilo mogoče sestaviti nove delovne vlade, bi morali iti v volitve.

Zanimivo je pač, kako mnenje vlada tu o katoliškem centru pri nasprotnih strankah. Priliko sem imel govoriti o tem z odličnim voditeljem demokratske stranke, ki je po poklicu redni profesor prava na tukajšnjem vseučilišču. Rekel mi je: »Izključna zasluga centra je, da je imela Nemčija pred vojno najboljšo socialno-politično vse sloje naroda in jih predela v litične zakone na svetu. Centrum združuje harmonično enoto. Priznati se mora, da je ravno zato predvsem zasluga centra, da se je Nemčija prebila skozi težke dneve revolucije še tako srečno.« Z izrednim pov-

darkom je omenjal zlasti socialne delavce-inteligente, med njimi sedanega ministra za socialno politiko Brauns. Končno je dejal: »Izključna zasluga enotne, krepke katoliške stranke je položaj katoliške cerkve, ki je po weimarski ustavi znatno ugodnejši kakor je bil v cesarstvu. K temu pride še dejstvo, da bo centrum vedno lahko računal na svoje ljudi in zato brez njega ne bo mogoča niti vlada desnice niti levece.«

URADNIŠKA PRAGMATIKA.

Belgrad, 23. junija. (Izv.) Komite ministrov je večer razpravljal o uradniški pragmatiki. Definitivnih sklepov ni bilo. V Belgradu se nahajajo zastopniki uradnih organizacij, ki so večer posetili posamezne ministre ter parlamentarne klube, pri katerih so posredovali, da bi se pospešila ureditev uradniškega vprašanja.

UMOR ANGLEŠKEGA MARŠALA WILSONA.

London, 23. junija. (Izvirno) Maršal Henry Wilson je bil danes popoldne od dveh mož ustreljen. Napadalec so aretirali.

London, 23. junija. (Izvirno) Morlica maršala Wilsona sta Irca in se zoveta Wannes O' Brein in O' Kennely. Oba sta brez posla in stanovanja. Truplo pokojnega maršala Wilsona ima tri rane, povzročene po streljih. Ena krogla je prodrla maršalu nogo, druga ramo, a tretja trebuh.

London, 23. junija. (Izvirno) V zgornji zbornici je lord Birkenhead izjavil, da je policija po svojem poročilu morila maršala Wilsona opazila in zasledovala. Na begu sta enega policijskega agenta ustrelila, a drugega ranila. Policijski agenti so končno aretirali oba morila, ki sta imela pri sebi revolverje, patrone in izstreljene naboje. O' Kennely je imel pri sebi uradni list irske republikanske armade, O' Brein pa listine, iz katerih je razvidno, da je član te armade. Zbornica je sprejela Salisburyjevo resolucijo, v kateri se izraža stud nad zločinom, ki je oropal deželo tako odličnega vojaka.

Belfast, 23. junija. (Izvirno) Vest o umoru angleškega maršala Wilsona je vzbudila nepopisno razburjenje. Bati se je ponovnega krvolitja.

Dublin, 23. junija (Izvirno) Griffith je podal izjavo, v kateri najostreje obsoja umor angleškega maršala Wilsona.

PRIMANJKLJAJ DRŽ. ŽELEZNIC V ITALIJI.

Rim, 23. junija. (Izvirno) Vlada je predložila poslanski zbornici zakonski načrt, v katerem zahteva za pokritje primanjkljaja državnih železnic znesek 950 milijonov lir.

Podpore za begunce iz Primorja in Koroške.

V razpravi radi ukinjenja podpor za koroške in primorske begunce, ki se je vršila v seji narodne skupščine dne 16. junija, je govoril tudi poslanec SLS Žebot. Iz njegovega govora podajamo naslednje glavne misli:

Vprašanje podpor beguncem iz Primorja in Koroškega je v naši državi jako žalostno urejeno. Naša vlada se dosedaj še ni resno brigala za vprašanje koroških in primorskih beguncem in prevladuje pri njej mnenje, da naj se ti reveži vrnejo v svojo domovino. Nasprotno pa izdaja ta ista vlada mesečno 6 milijonov Din za ruske begunce — Vranglovce. Kot Slovani ne odrekamo našim ruskim bratom pravice, da dobivajo podporo. Toda to vendar

ne gre, da bi se našim rojakom po krvi, našim Slovincem in Hrvatom iz Primorja in Koroškega odrekala podpora, katera jim gre.

Imamo v Mariboru in okolici okoli 110 ubogih družin iz Slovenske Koroške, ki so morale po nesrečnem plebiscitu zapustiti svojo domovino in so se razpršile po vsej Sloveniji: po Mariboru, Ptuj, Ljubljani in drugih krajih. Te uboge družine so morale zbežati radi tega iz svoje domovine, ker so se njihovi člani v Slovenski Koroški udeleževali kot narodnjaki in agitatorji za našo državo in tedaj seveda ne smejo nazaj. Požgali so jim hiše in jim poropali vse premoženje; danes tavaajo po naši zemlji in nikdo se ne briga zanje razen naših kmetov in nekaterih dobrih ljudi, ki jim dajo grižljaj kruha in drugo podporo. Zastonj delajo prošnje na centralno vlado, na pokrajinsko vlado in na druge oblasti; od nikoder ne dobijo nobenega odgovora. V Mariboru je okoli 60 slovenskih koroških dijakov, ki ne uživajo nikake državne podpore. V Belgradu dajejo milijone in milijone za ruske dijake.

Letošnje leto je naša vlada reducirala število uradnikov, poduradnikov in slug v znatni množini. Iz statistike bi vam lahko dokazal, da so vrgli v Mariboru, Ljubljani in v drugih krajih na stotine slovenskih uradnikov, poduradnikov in slug na cesto. Danes so številne družine z otroci brez službe. Dobivajo samo borno penzijo. Toda istočasno, ko so vrgli naše rojake na cesto, je n. pr. v Mariboru pri sodišču sprejetih v službo 11 Vranglovcev, ki ne razumejo našega jezika, ne poznajo naših pismenk in naših zakonov.

Minister dr. Krstelj je ob priliki debate izjavil, naj se vrnejo begunci nazaj v bivšo domovino. Toda ako bi hoteli vsi oni, katere je usoda vrgla iz Primorske in Koroške v naše kraje, iti nazaj v svojo domovino, bi tega ne mogli storiti, ker jim je naša slavna uprava zapravila njihove dokumente. Na stotine slučajev je, da so ljudje prosili za opejo in poslali iz svoje občine akte v Ljubljano; iz Ljubljane so poslali akte v Belgrad, a v Belgradu danes teh aktov ni nikjer. Prav je imel kmet na zboru v Savinjski dolini, ki je rekel: »Prihodnjikrat, ko se bo smrt klatila po Savinjski dolini, jo bom pobasal v vrečo in poslal v Belgrad, da se nikdar več ne vrne v Slovenijo, kakor se izgubijo akti, katere pošiljamo v centralistični Belgrad.«

Znan je slučaj 5 ubogih slovenskih primorskih družin, ki so optirale za naše državljanstvo. Njihovi akti romajo že pol leta, že leto dni okoli. Iz Ljubljane so jih poslali v Belgrad pod to in to številko, a tu jih »nema«. Tako ti ljudje sedaj nimajo ne dokaza, da so državljani Italije, ne dokaza, da so državljani Nemške Avstrije ali naše države. Tako se postopa tu v Belgradu z begunci iz Koroške in Primorskega.

Ruskim beguncem daje vlada — če ne vsem, pa vsaj nekaterim — prosto vožnjo na železnicah. Toda če prosijo naši begunci, se prošnja odkloni. Tako se postopa s sinovi in hčerami našega naroda, ki je toliko trpel bodisi v Primorju, bodisi po plebiscitu na Koroškem.

Ti ljudje so svojimi družinami vred danes kandidati jetike radi pomanjkanja, radi tega, ker jih država noče poznati in neče podpirati tako, kakor podpira Vranglovce.

Kljub tem dejstvom je vladna večina odklonila predlog opozicije.

Darujte za gladijoče v Rusiji!

Politične novice.

Protiversko časopisje. Ni je skoro številke »Naprejac«, v kateri ne bi se smejala ali kaka verska resnica ali kar je sploh s krščanskim življenjem v kaki zvezi in to na tako idiotsko neokusen način, kakor je to mogoče samo pri »Naprejac«. V današnji številki se je spravil na procesijo Sv. Rešnjega Telesa, češ da je pri teh procesijah v Ljubljani imel »Naprejac« seveda »priliko zopet enkrat videti dokaze ljudske nezrelosti in verskega fanatizma« itd. Pod častjo nam je polemizirati s takimi izbruhi protiverskega fanatizma; beležimo le, da bodo naši čitatelji vedeli, kdo da predstavlja protiversko časopisje, kadar bodo slišali o tem govoriti. Ven iz krščanskih hiš s protiverskim časopisjem!

»Jutrov« lažni kljukec. »Jutro« je objavilo v kričečih črkah med telefonskimi vestmi izmišljeno poročilo belgrajske »Politike«, da je sv. Stolica ukorila vse katoliške škofo, ki so se udeležili kraljeve poroke v Belgradu. Tej izvirni laži je dodala še drugo »izvirno« laž, da je nuncijev zastopnik na tozadevno vprašanje odgovoril, da ni izključeno, da odgovarja vest resnici. Za vsakega, ki količkaj pozna cerkveno pravo, je bilo jasno, da je poročilo »Politike« ravnotako abotno kakor zlobno. Zato smo to vest takoj demantirali kot nemogočo, kot »Jutrov« raco, še predno je bilo poročilo »Politike« od sv. Stolice uradno demantirano. »Slov. Narod«, ki je povzel v svoji neprevidezni poročilo »Politike«, je bil vsaj toliko pošten, da je objavil demanti, »Jutro« pa do danes vztrajno molči o tem demantiju. Zato nosi na sebi pečat lažnivca. Potem se pa še čudi, da se na katoliških shodih govori proti Cerкви sovražnemu časopisju!

G. pokrajinski namestnik Ivan Hribar proti delitvi Slovenije na dve oblasti. Belgrajsko »Vreme« z dne 22. junija t. l. objavlja razgovor svojega dopisnika s pokrajinskim namestnikom v Ljubljani g. I. Hribarjem. Iz razgovora povzemamo samo one točke, ki se tičejo Slovenije. Glede splošne slovenske politike je dejal g. namestnik, da gleda Slovenija svojo rešitev v obstoj krepke, velike in močne države. Sprejem kralja Aleksandra v celi Sloveniji je dokaz slovenske udanosti do jugoslovanske misli. — Z ozirom na razdelitev Slovenije na dve oblasti pa se je izjavil g. Hribar sledeče: Ni je večje pogreške kakor ta razdelitev na dve oblasti. Ves čas je Slovenija težila za svojim ujednotenjem, da tvori enotno celoto in da vendar še nehaajo one razdelitve na Kranjce in Štajerce itd. Komaj pa je bilo to zgodovinsko delo končano, se je pojavila nova razdelitev, ki bo celino zopet razdvojila. Ta čin je pogrešen iz zgodovinskih razlogov, je gospodarsko škodljiv in politično nepremišljen, ker bodo na ta način gotovi elementi v severni, mariborski, oblasti dobili nadmoč; tam lahko dobe večino Nemci in socialisti in dosežejo to, česar nikdar ne bi bili dosegli v enotni Sloveniji. Vem sicer (a ne morem povedati), kakšni demagoški razlogi so to delitev narekovali, povem vam pa odkrito, da ni bilo za to delitev nikakega državnega razloga.

O izidu občinskih volitev v Sloveniji piše Protivec »Radikal« 22. t. m. doslovno: »Kako smo obavešteni, v Slovenačkoj su ovih dana obavljani izbori opštinskih časnika u nekim mestima. Svuda je stranka dr. Koroška odnela pobeđu. U nekim mestima ona je dobila sve odbornike opštinske. A u drugim je pobedila s većinom od 80 odst. — U demokratskoj štampi su u nizu slučajeva izlazile vesti o poljuljanom položaju stranke dr. Koroška.

Evo, kako dogadjaji teraju u laž sve te, što su mislili, da se svet daje obmamama zburiti.« — Resnica prihaja počasi na dan, prihaja pa le.

Edina rešitev iz krize. »Videlo« z dne 21. t. m. piše na uvodnem mestu o vzrokih sedanje politične krize in navaja kot glavni vzrok, da Srbi pred vojno jugoslovanskega problema ali sploh niso razumeli ali pa napačno. Vse zlo prihaja od tod, ker Srbi hočejo ostati Srbi in Hrvatje zopet Hrvatje. To je vsebina in jedro krize. Iz te krize vodita dve poti: Ali nadaljevanje dosedanjega sistema ali pa na pametni podlagi se sporazumeti s Hrvati in Slovenci. V prvem slučaju bi morali vladati z dosedanjimi sredstvi, kar pa ni mogoče, kajti to mora dovesti do diktature. Ako pa hočemo sporazum, morajo sedanji vlastodržci izginiti s površja.

Shod katoliškega poslanca v Parizu. Dne 18. t. m. je imel pariški katoliško-demokratski poslanec Marc Sangnier s svojimi prijatelji lige »Mlada republika« shod, katerega so pol ure motili monarhisti zveze »Action française«. Ko so te izrili iz dvorane in je žandarmerija zaprla razgrajace, ki so povzročili, da je bilo 30 ranjenec, se je vršil shod, na katerem je Sangnier nastopil proti politiki Poincaréjevi. Navzoči so bili tudi komunisti in socialisti. Menda se je zgodilo privikrat, da so izvajanja o katoliškem socializmu burno pritrdjevali brezpogojno tudi komunisti in socialisti. Razšli so se zborovalci z vzkliki: Proč s Poincaréjem, proč z vojsko proti Nemčiji!

Fašizem in socializem v Italiji. Fašisti terorizirajo naprej po celi Italiji; skoro vsak dan je umorjen kak komunist ali sežgan kak delavski dom. Bolonjski fašisti so zmagali proti vladi, ki jim je obljubila, da bo v kratkem prestavila neljubega jim okrajnega glavarja. Bolonjski fašizem je postal obenem agrarizem proti delavstvu. Socialistični poslanci so sklenili proti resoluciji strankinega zbora, da hočejo aktivno podpirati vlado, in zahtevajo nov socialističen kongres, ki naj razsodi o tem. Popolari (ital. ljudska stranka) pozdravlja ta korak socialistov. Demokrati očitajo vsled tega socialistom zvezo s popolari. Proti temu pravijo socialisti, da se ne boje tudi zveze s popolari v nekaterih stvareh. Vlada si ne upa nastopiti s silo proti fašistom, ima pa pošteno voljo delati za zakonitost in svobodo; zato je dobila večino pri glasovanju o zaupanju.

Naša propaganda v inozemstvu. — Znano je, kako so dunajski listi hlastno priobčevali alarmantne vesti iz Zagreba ob priliki zadnjega spopada med obema Sokoloma v Zagrebu. Naslovi dotičnih notic v dunajskem časopisju so bili silno kričavi, n. pr.: »Agramer Hochzeitsmusik«, »Zusammenstoße zwischen kroatischen und Regierungstruppen« itd. Danes se naši vladni listi bridko pritožujejo nad Dunajčani, ne pomislijo pa, da so ravno vladni listi bili tisti, ki so iz zagrebske demonstracije napravili krvave boje. Tudi pritožbe vladnih listov o naši nedostadni informativni službi v inozemstvu z vladne strani niso utemeljene, ker v prvi vrsti nemškemu občinstvu v inozemstvu namenjeni »Zagreber Tagblatt« ni prav nič pomirjevalno pisal o dogodkih v Zagrebu, ampak je hrvaške blokade prav trdo prijel, iz česar je seveda inozemstvo sklepalo, da stoji stvar v resnici mnogo huje, če že vladni ali vsaj vladni blizu stoječi list tako piše! Dobro bi bilo, če bi se iz tega slučajja naše vladno časopisje vsaj to naučilo, da ni dobro po svojem strankarsko-političnem protivniku vselej bti z loparjem, ker inozemstvo ima prav velike oči.

Mih. S. Petrovič-Petrov:

I. jugoslovanska umetniška razstava v Belgradu.

Slovenci.

Rekel bi: Otok, ki ima stalna poročila s kontinenta ali jih že sprejeta ovija z lastno atmosfero.

Ne vem zakaj, a Slovenci se mi zde na tej razstavi najintimnejši. Ali bolje: njihova umetnost je najintimnejša. Ta umetnost je lirski, polna sanj in sočna. Besi Modernega duha, gibanje vsemirja in zemeljske oble, vihar in potresi — vse, s čimer se odlikujejo Savremenci — so jih le malo prevzeli. Malo, če se primerjajo z ostalimi razstavljalci. To tudi tedaj, kadar gre za njihove najekstremnejše.

Rekel sem: Otok, ki ima stalna poročila s kontinenta ali jih že sprejeta ovija z lastno atmosfero.

Prvi pot po IV. jugoslov. razstavi sem videl Slovence l. 1920. Tedaj je v Jakopičevem paviljonu razstavilo nekoliko slovenskih umetnikov. In vtis je bil močan. Dolgo in dolgo sem nosil v očeh solnce in barve slovenskih predelov. Mnogo solnce, mnogo barv. In nekaj, kar je rasa — čisto slovensko!

Odšel sem iz Ljubljane in ponosel v sebi mnogo ljubezni za te ljudi. Sedaj jih srečujem tretji pot! V Belgrad so pri-

šli štiri njihove skupine: Mladi, Grafiki, Društvo vpadabljačih umetnikov in mariborska skupina Grohar. Vredni, skromni in sami zase so prišli in razstavili. In ne prikrivam — stari vtis se je obnovil.

Dočim je bila IV. jugoslovanska razstava vsa v znamenju impresionizma — je ta vsa v znamenju »Mladih«. Mladi iz Belgrada, Ljubljane in Zagreba so zmagovalci in imajo na V. jugoslov. razstavi glavno besedo. Časi se menjajo. Slavo, ki so jo nekdanj ponesli v Ljubljano Jakopič, Jama, Grohar i. dr. — poneso topot oni iz mlajše generacije. Brata Kralja in vsa skupina Mladih je po pravici zaslužila to čast: biti zmagovalka med ostalimi vdeleženci na V. jugoslovanski razstavi.

Danes stoji Slovenci pred nami v znamenju naturalizma in ekspresionizma. dve skrajnosti, ki pa vendar nista brez vsake zveze. Vendar je znaga pri poslednjih. Ekspresionizem je jačje zastopan. I v grafiki i v skulpturi i v slikarstvu. Skupina Mladih je nesporno najmočnejša slovenska skupina. Najbojevitja je. Najbolj jo prevzema ustvarjanje. Ostale so dosti za njo. V prvi vrsti Društvo vpadabljačih umetnikov, ki ima dva dobra slikarja: S. Šantla in Vesela ter kiparja Dolinarja, ki ima brez dvoma talenta tudi mnogo tujih vplivov in malo svojega ter malo ustvarjalne sile. Zadnja po vrednosti je mariborska skupina Gro-

har. Prepolna vsega mogočega, pisana po vrednosti stvari, jako kruta in često zelo daleč od neba, pod katerim se edino more umetniško ustvarjati — ta skupina samo kviri vtis, ki ga drugače dobivamo od ostalih. In ako bi v nji ne bilo še Cottiča, ki bi čisto lahko pripadal Društvu vpad. um. — ter Petelina, ki bi moral biti z Mladini — bi skupina Grohar mogla mirno izostati. Ta skupina pa po svojih kvalitetah ni edina slaba na tej razstavi in to ji daje pravico do obstoja.

Rekel sem, da je skupina Mladih najjačja slovenska skupina. Tako v grafiki kakor v skulpturi in slikarstvu je šla najdalje in skupaj z Belgrajsko Moderno in zagrebskim Pomladnim Salonom ima ta skupina na celi razstavi glavno besedo.

Sestavljena iz osem članov, nam najboljše pove, kakšna je vrednost današnje slovenske umetnosti in kvaliteta jugoslovanske Moderne sploh. In vsak način sta najbolj ekstremna in najboljša brata Kralj. Fran je napravil, odkar sem ga l. 1920. prvič videl, ogromen korak na levo. On je prav gotovo najbolj ekstremen izmed vseh razstavljalcev. Ekspresionizem, ki gre pogosto celo do onega, kar je dovoljeno futurizmu, je pri njem čvrsto hotenje močnih izrazov tako v liniji kakor v barvi. Hotenje prodreti v bistvo stvari, čustvovanja in dela. — Pri njem vidimo linije, ki vriskajo, pojo, kričijo, se prepie-

tajo, gredo do bistva in v bistvo. To je borba, ogorčena duševna borba brez hrupa, krika in vika.

Tone Kralj je malo bolj umerjen, vendar je i kot kipar i kot grafik i kot slikar takoj za bratom. Njegove grafike spadajo med najboljše na razstavi. — Bolj miren in umerjen od brata, vendar niti malo ne zaostaja za njim. Pogosto se celo zdi, da je v liniji sigurnejši. Ne vem, tak je moj vtis. Poleg tega se brata Kralj razlikujeta od ostalih tudi v močnem lirskem razpoloženju vstajenja. Razpoloženje polno mistike, razpoloženje, ki napram junemu umetniškemu vstvarjanju lastnega gre celo do stopnje, ki jo zavzema asket napram svojemu fanatičnemu prepričanju. To je, žrtvovati sebe radi umetnosti, radi svoje umetnosti!

Dalje sta zastopana še dva brata med »Mladimi«. Slična precej drug drugemu, razlika je samo za nianso. Kadar ju gledam, se mi zdi, da gleda iz onih nerazvornih nametanih barv portretov in pokrajnin nekaj, kar deluje sugestivno. Je precej borbe v vsem tem, da se vstvarja neposredno iz sebe. Divje, surovo. To so moči, brezdvomno moči. Samo v razvoju so še.

F. Zupan je tudi še v razvoju. Sicer pa so še vsi »mladi« v razvoju. Razstavil je par slik. On še vedno spominja na skrajne impresioniste, pravzaprav na prehod k ekspresionizmu, vendar je v skladu z »mladimi«. Zaljubljen je v slo-

Bolgarija in Rusija. »Daily Telegraph« javlja, da se bo Bolgarija pridružila rusko-angorski zvezi in s tem seveda tudi rusko-nemški zvezi.

Monarhistično gibanje v Nemčiji. Nedavno je umrl v Nemčiji znani polkovnik Kapp, pod čigar vodstvom se je izvršil prvi monarhistični puč v Nemčiji. Z njim pa monarhistično gibanje v Nemčiji ni zamrlo, ampak se čimdalje bolj oživlja in širi. Rusko-nemška zveza je dala Nemčiji zopet nekaj več poga, da ne skrivajo svojih pravih misli pred evropskim zapadom preveč skrbno. Iz Kappovega puča so se nemški monarhisti mnogo naučili, predvsem to, kako se za monarhijo ne sme delati. Oni delajo sedaj največ s časopisjem, in sicer z malim provincijalnim časopisjem. Vnanji svet sodi Nemčijo navadno samo po pisavi velikih nemških listov, ki izhajajo v Berlinu, Frankfurtu, Hamburgu itd. Mnogo večji vpliv na maso kot ti veliki listi pa imajo mali listi na deželi, ki slede večinoma geslom in navodilom velikomonske propagande. Zato monarhističnega gibanja v Nemčiji ne smemo podcenjevati.

Dnevne novice.

— Društva na noge — za treznost in pravost! Kresna nedelja je dan, ki kliče na to delo. Skličite povsod shod za pravni prerod! Kjer pa je zaenkrat shod nemogoč, imejte vsaj sejo, na kateri se posvetujete, kako se boste tega dela lotili. Doslej se društva splošno niso odzvala tozadevnemu pozivu SKSZ — razen novomeškega okraja, kjer so se tega dela resno lotili. Kamniško okrožje pa sklicuje shod, ki bo spraval delo za pravni prerod v tir. Vsa okrožja — posnemajte jih! — »Sveta vojska«.

— Poslanec Mermolja je kot goriški begunec pri razpravi o pomoči beguncem iz Primorja v narodni skupščini 16. t. m. igral žalostno vlogo. Šlo je za to, da bi naj vlada podpora, kogo daje ruskim izbeglicam — Vranglovcem, dala tudi našim ubogim trpinom Slovincem in Hrvatom, ki so morali pobegniti pred Italijani in Nemci iz svoje domovine. Naši poslanci so zahtevali, da mora vlada predvsem podpirati dijake iz Primorske in Slov. Koroške. Saj daje samo za študije ruskim študentom v Ljubljani, Zagrebu in Belgradu na mesec nad 1 milijon dinarjev. A Mermolja, poslanec slavne SKS, je pred glasovanjem pobegnil iz dvorane. Kudi Kukovec je izginil. Doma v Sloveniji pa ti ljudje kričijo, kako se potegujejo za naše begunce. Dejanja govore!

— Vič. V nedeljo popoldne od 15.—18. ure bo na Viču šolska telovadna akademija. Čisti dohodek je namenjen za nabavo potrebne telovadnega orodja. Pričakujemo veliko udeležnikov z Viča in iz mesta.

— Fašistovski pohodi proti goriškim Slovincem? Tržaška »Era Nuova« poroča preko Vidma iz Kobariida, da je slovensko prebivalstvo porušilo spomenik na Krnu, ki so ga Italijani v spomin tam padlim Italijanom slovesno odkrili dne 15. t. m. List dostavlja, da so kobaridski fašisti takoj nato razbili doprsni kip slovenskega umetnika, ki je stal na tamkajšnjem trgu. Razven tega poroča list, da so odpotovali v Kobarid fašisti iz Čedadina in Vidma. — Kaj se zopet kuha v fašistovskem čarovniškem kotlu proti goriškim Slovincem, ki se ne dajo ukloniti v italijanski jarem?

— »Stručnjaci«. Jako priljubljen je v Belgradu izraz »stručnjak«. Za vsako še tako neznanost malenkost mora biti poklican na pomoč kak »stručnjak«, seveda če mogoče iz inozemstva, da pride cenejši.

vensko pokrajino, ki jo slika z velikim navdušenjem, je na najboljšem potu, ki po njem mora iti v globino izraza. Gre precej počasi, kar pa je dokaz še globljega doživljanja.

Poslednja trojica mi ne dopade ravno preveč. Mušič še nikakor ni dovolj močan, da bi prekinil s tradicijami slovenskega impresionizma. — Kipar Valentin Kos pogosto spominja na svoje vzor in prijatelje. Od teh sta mu menda najboljša brata Kralj. Na potnik se zdi, da stoji vedno na istem mestu. Toda tudi kot tak je dosti bolj kakor Dolinar.

Ostala bi še grafika Jakac in Pion. Jakac ima slabe, zelo slabe slike, pač pa je precej dobrih grafičnih stvari. Zdi se pa, da je precej neenak in nestalen. Pilon je dober v liniji, poln surove plastike izraza, ki prihaja čisto celo do drastičnega. Po svojem talentu ni daleč od bratov Kraljev. Čudno, da ni med »mildimic«, kamor dosti bolj spada, kakor med ostale hrvatsko-slovenske grafike.

Ne morem, da ne bi izrazil svojega obžalovanja, ker na razstavi ne vidim tudi enega od najboljših iz preteklosti — starega g. Jakopiča. Prav zanimivo bi bilo videti, kako so nanj delovali vsi veliki pokreti v umetnosti tekom zadnjega desetletja. Pokreti za razširjenje meja umetnosti, pokreti za široke roke svobode stvarjanja, absolutnega stvarjanja.

To so Slovenci na V. jugoslovanski razstavi.

Nekdaj je bilo že mogoče treba takih »stručnjakov« za Belgrad, ker ni bilo mnogo sposobnih in strokovno šolanih domačinov na razpolago. A tudi še danes, ko je med »prečani« raznih strokovnjakov na izbiro, se šopirita v Belgradu dva taka »stručnjaka«, ki sta popolnoma odveč. Eden je (bivši?) profesor dr. Reiss, prej profesor na vseučilišču v Lausanne, sedaj pa reorganizator belgrajske kriminalne policije. Moč prejema ogromno plačo v frankih, a vendar je med vsemi policijami belgrajske najslabša, tako slaba, da so v Ljubljani »neznanzi zlikovci«, kakor bi bil pisal »Slov. Narod« pred par leti, okradli celo samega šefa belgrajskih detektivov. Drugi »stručnjak« se šopiri v upravi monopola. Gospod Ravé je upravnik monopola z letno plačo 50.000 frankov v zlatu in njegove strokovnjaške zmožnosti so razvidne iz kakovosti tobačnih izdelkov, kar tudi ni čuda: gospod ima namreč šolo, ki odgovarja nekdanji Mahrovi šoli v Ljubljani, ki je vzgajala sicer jako dobre trgovce, tudi dobre kadilce morebiti, ampak tobačnega »stručnjaka« nikdar. — Dokler nas bodo vladali taki »stručnjaki«, bo šlo, kakor gre.

— »Eksleben«. Kaj je to, »Eksleben«? Na prvi pogled se zdi, da je ta beseda sestavljena iz »eks« in »leben«, da pomeni torej kak nov preparat za uničevanje nadležnih stenic ali nesnažnih ščurkov. Pa ni tako, ampak tako: V belgrajskem listu »Vreme« čitamo dopis z Bleda o Bledu, kjer pravi dopisnik med drugim: »Za turiste, kakor so Angleži, je dal Bled svojo dušo, oni pa, ki bi iskali na Bledu užitek kot jih nudijo Montekarlo ali Eksleben, bodo razočarani«. — Iz zveze z besedo Montekarlo smo posneli, da je »Eksleben« francosko kopališče »Aix-les-Bains«.

— Poštni čekovni urad v Ljubljani objavlja vsem svojim računomoetnikom, da je ministrstvo za pošto in brzojav z odlokom z dne 16. junija 1922, št. 34.327, zvišalo temeljni vlog v poštne čekovnem prometu od dosedanjih Din 25.— na Din 100.—, kar naj izvolijo vsi računomoetniki pri izstavljanju čekov od 1. julija t. l. dalje upoštevati.

— Pregled železnice. Obratno ravnateljstvo južne železnice je izdalo v lastni založbi zgolj v službene svrhe »Pregled železnice« v naši državi (z litografirano karto) z imenikom železniških postaj v kraljevini Srbiji, Hrvatov in Slovincem. Na željo ga odstopi tudi strankam po 15 Din za kos z imenikom vred.

— Litijčane, šmarčane, Zagorjane in Trboveljčane opozarjamo na zanimiv koncert jugoslovanskih narodnih pesmi, ki ga priredi pevsko društvo Ljubljanski Zvon na praznik sv. Petra in Pavla zvečer ob osmih v Litiji. 2637

— Političen proces v Sarajevu. 5. junija prične v Sarajevu razprava proti komunističnemu poslancu Gjuro Djakovcu, ki je obtožen komunistične propagande. Djaković se je udeležil kongresa v Moskvi. Za proces vlada posebno v delavskih krogih veliko zanimanje.

— Zanimiv beg kaznjencev. V Zagrebu so si te dni juristi pod vodstvom vseučilišnih profesorjev ogledovali policijske zapore. Drugi dan so stražniki konstatirali, da sta dva jetnika pobegnili na ta način, da sta se pomešala med dijake in odšla z njimi na prosto.

— Odpuščen iz službe. V Zagrebu je bil te dni odpuščen iz službe prof. Jelašić. Njegov odpust je vlada utemeljila s tem, ker je kot član večine občinskega odbora glasoval za to, da se občinski svet ne udeleži pogrebnih svečanosti za kraljem Petrom.

— Koliko je zdravnikov v češkoslovaški republiki. Kakor je razvidno iz uradne statistike, izvršuje zdravniško prakso v češkoslovaški državi 3504 češkoslovaških zdravnikov. Od teh jih je v sami Pragi 918. Na Slovaškem, ki je imelo pred svetovno vojno le nekaj malega zavednih narodnih zdravnikov, izvršuje svoj poklic danes že 293 češkoslovaških zdravnikov. Da izvršujejo sedanji zdravniki tudi v narodnem oziru svojo nalogo, o tem priča zadnji vrlo uspešni socialno-zdravniški shod v Munkačevu, v najmanjši župi Osred. Enota češkoslovaških zdravnikov v Karpatski Ruski.

— Nočni poleti aeroplanov so se vršili na progi London—Pariz. General Banker s polkovnikom Blaudom in štirimi potniki so zapustili London ob 22.20 ter pristali v Bourget na Francoskem ob 1.50. Pilota so vodili svetilniki z obeh obali v lamanskem kanalu in poleg tega je sprejemal poročila od brezžične postaje v Bourgetu, po katerih se je informiral o smeri. Aeroplan se je vrnil še tisto noč in s tem dokazal, da so nočni poleti mogoči, če je pozemska odpravna služba dobro organizirana. Zanimivo je, da so pred sto leti domislili o možnosti nočnih vlakov, češ, da vlaki v nočni temi lahko skupaj trčijo, da lahko povozijo ljudi in živino.

— Bitka na shodu. V vasi Jadran v Vojvodini se je pred par dnevi vršil shod zemljoradniške stranke. Na shod so prišli v velikem številu tudi radikalci, ki so neprestano motili govorilce. Vseled tega je prišlo do prave bitke z uporabo nožev, revolverjev in palic. Več oseb je bilo težko in več lahko ranjenih.

— Stotaki kot ovijalni papir. V Genovi prodaja neki krošnjar mlo za čiščenje madežev, za-

vito v avstrijske stotake. Cena mlo je 20 centimov. Mož kriči po genovskih ulicah: Kupite mlo, povrh dobita avstrijski stotak, ki je danes vreden le 3½ centimov, toda pomislite, da se bo še lahko dvignil! Na ta način je spravil med ljudi že 300.000 avstrijskih kron!

— Požar na Bistrici. Na Bistrici je pričela goriti supa Petra Azmana. Požar je Azman pravočasno zapazil in sklical vaščane, ki so ogenj pogasili. Orožniki iz Podbrezja so aretirali nekoga moža, kateri je osumljen, da je zažgal, ker mu Azman vsled policijske ure ni hotel dati več pijače.

— Pretep na glavnem trgu v Kamniku. Dne 7. junija so se med rekrutovanjem v Kamniku naborniki na Glavnem trgu sprijeli in stekli. Med ruvanjem je Blaž Kromar iz Zg. Tuhinje naskočil in z nožem zabodel v levo ramo Franca Jenčiča.

— Tatvine. Kramarici Mariji Kušar iz Ljubljane je bilo na sejmu v Litiji ukradeni tri metre ševijota, vrednega 1200 kron. — Dva fanta, eden Dalmatincev, drugi Banačan, sta bila pri Spodnji Slivnici zasadena, ko sta lovila brez dovoljenja ribe v ribolovskem revirju Janeza Semeta iz Spodnje Slivnice. — Pri posetniku Jerneju Šimuncu v Trbojah je bilo vlomljeno skozi okno. Vlomilec je oškodoval Šimunca za 6350 kron. — Antonu Kremžarju v St. Vidu nad Ljubljano je bilo ukradeni kolo, vredno 3000 kron. — Mizarju Karlu Erjavcu iz Broda št. 5 je bilo ukradeni 6000 K vredno moško kolo. — Marija Hanži iz Velikoveca je od 13. na 14. t. m. prenočila pri Janezu Podlipniku v Laškem Rovtu in ukradla Podlipnikovi hčerki obleke v vrednosti 2000 kron. — Dne 14. junija je prišla Marija Hanži v Logarjevo gostilno v Ribicem: Lazu, kjer st je izposodila 6000 kron vredno žensko kolo, s katerim se je odpeljala proti Jesenicam, a ga ni vrnila. Hanžjevo oblasli zasledujejo.

— Bogokletstvo. Pri Janezu Kotniku v Dvorjah so imeli ženitovanje. Fantje, ki so predstavljali po starem običaju kamelo iz jutrove dežele, so dobili 16 litrov vina, katerega so popili pri Mariji Gril v Dvorjah. Opolnoči je vzel 23 letni Franc Bergant s stene rožni venec in je grdo preklinjal šel h Kotnikovim na svatbo, tam je laško klet Marijo, Krista in duše in je srdito raztrgal rožni venec, da so se jagode trkale po tleh. Svatje so bili umljivo zelo užaljeni. Bergant pride pred sodišče.

— Aretirani ponarejalci denarja. Spliška policija je aretirala več oseb, ki so dolgo časa razpečavale ponarejene lire in oškodovala mnogo trgovcev za znatne vsote.

— Aretiran komunist. Belgrajska policija je aretirala nekoga dijaka, pri katerem je našla dokumente, iz katerih je razvidno, da je bil v zvezi z bolgarskimi komunisti.

— Iz odvetniške zbornice izključeni. Odvetniška zbornica v Splitu je izključila vse one odvetnike, ki so optirali za Italijo.

— Dve ničnostni pritožbi. Deželno sodišče je dne 21. t. m. oprostilo od obtožbe Jožefa Porento, ki je bil obtožen krive prisige, in Jožefa Vebra iz Kamnika, ki je bil obtožen hudozdelstva javnega nasilstva in prestopka zoper javno pravost. Javni obtožitelj državnega pravdnika namestnik dr. Hodžar je v obeh oprostitelnih slučajih prijavil ničnostno pritožbo.

— Pozabljeno. Dne 12. junija je v vlaku, ki vozi ob 8. uri proti Novemu mestu, pozabil neki gospod nahrbtnik in 2 črni knjigi (sprejemnice za les). Pošteni najditelj si naj nahrbtnik obdrži, knjige pa vrne proti nagradi 1000 kron na naslov: J. Poženel pri A. Kobi, lesna trgovina, Ljubljana.

— Avtomobilna prometna d. d. Ljubljana naznanja, da se je otvorila dne 14. 6. 1922 redna avtomobilna zveza med Novim mestom preko Kostanjevce v Krško. Avtomobil odhaja iz Novega mesta ob 7. zjutraj in iz Krškega ob 12. opoldne.

Pred ogledalom more vsak opaziti vsak dan, kako izgleda mlajše in lepše, ako rabi lekarja Fellerja nad 25 let priljubljena in priznana sredstva za lepoto: Fellerjeva pomada »Elsac« za lice, Fellerjeva »Elsac« Tumochina pomada za rast las (2 lončka ene vrste teh pomad skupno s poštnino 80 K), Fellerjevo »Elsac« lilično mlečno mlo, najboljše mlo, 4 kosi poštnine prosto 120 K. Evgen V. Feller. Stubica donja, Elsa trg 134, Hrvaško. 3924

Štajerske novice.

š Postanec dr. A. Korošec ima na Petrovo, 29. junija ob 11. uri dopoldne na Gomilskem pri podružnici v Grajski vasi okrajni shod Slov. ljudske stranke — Kmečke zveze za ves vranski in deloma celjski ter šoštanjski okraj.

š Na državni gimnaziji v Mariboru bodo sprejemni izpiti za I. razred šolskega leta 1922/23 dne 30. junija od 10. ure dalje. Za vpisovanje je treba do te ure prinesiti ali poslati rojstni list in zadnje šolsko izpričevalo. Osebnostna pojasnila se bodo dajala v ravnateljevi pisarni dne 29. junija od 10. do 12. ure ter dne 30. junija tik do izpitov, ki se pričnejo točno ob 10. uri. Kdor zamudi ta izpit, se more zglašiti tudi v jeseni, dne 11. septembra; tedaj bodo izpiti isti veljavni.

š Planina pri Sevnici. Umrl je 20. junija trgovec in bivši mnogoletni župan g. Ludovik Šešerko. Njemu se ima Planina zahvaliti zlasti za vodovod. Počivaj v miru!

Gospodarstvo.

g Žitni trg. Cene žitu v Vojvodini so sledeče: pšenica 1500, ječmen 1180, oves 1220, koruza 1210, pšenična moka (št. 0) 2180 K. — Tendence je postala nekoliko boljša.

g Pokret industrije v Bolgariji. L. 1920 je industrija v Bolgariji znatno napredovala. Ustanovljenih je bilo pet rudokopnih društev z glavnico 10.000 milijonov levov, 9 industrijskih društev z 10.867 mil. levov, pet sladkornih tovarn z 33.000 milijoni levov.

g Tovarna celuloidnih glavnin v Ljubljani. V kratkem se prične z gradbo velike in z najmodernejšimi stroji bogato opremljene tovarne, ki bo izdelovala celuloidne glavnice in sploh vse celuloidne predmete v zadostni množini za Jugoslavijo in za izvoz. Z delnim obratovanjem se bo nadaljevalo že v nekaj mesecih. Tovarna bo imela še posebno tovarno za izdelovanje celuloidne tvarine.

g Hmelj. Zadnji dež je jako dobro del hmeljnikom. Kakor danes kaže, se sme pričakovati prav obilen hmeljev pridelek. Mrčes, ki je precej časa sadike zajedal, je izginil popolnoma. Zato pivarnice še nič ne kupujejo. Cene so tuptam padle, tako da se je plačalo za 50 kg 2900 do 3000 čK. Hmeljarji bi pa radi spravili pridelek v denar ter ponujajo hmelj po časopisih. V Zatu, Ustku in Polepih bo letos, ako ne pride kaka uima, silno dobra hmeljeva letina in bodo kmetje za letošnji hmeljev pridelek dobili težke tisočake.

g Razveljavljena prepoved uvoza obveznic predvojnih in vojnih dolgov. Delegacija ministrstva financ objavlja uradno: Ministrski svet je s sklepom z dne 12. maja 1922, D. br. 10840, odločil, da se razveljavi sklep gospoda ministra financ D. br. 3916 z dne 6. avgusta 1920 (tuk. št. 6426/VaI. Uradni list št. 96 z dne 20. avgusta 1920) o prepovedanem uvozu obveznic predvojnih in vojnih posojil bivše avstro-ogrske monarhije iz inozemstva na ozemlje naše kraljevine. — Ta odločba je izdana, da se našim državljanom omogoči repatriiranje njihovih vrednostnih papirjev, deponiranih izven meja naše kraljevine.

g Poljudno navodilo za merjenje lesa. Stavil inž. A. Šivic. Kmetijska družba za Slovanijo je založila drugo, predelano izdajo leta 1914. izdanega, že popolnoma razprodanega XIV. zvezka kmetijske knjižice, ki nosi gori označeni naslov. Cena broširani knjižici pri Kmetijski družbi v Ljubljani je 10 Din. Dobiva se v Ljubljani tudi v Jugoslovanski knjigarni in pri Kleinmayr & Bamberg, dalje v Mariboru v knjigarni Vilko Weixl, v Celju pa v knjigarni Goričar & Leskovšek.

g Trgovska pogodba z Avstrijo. Minister trgovine je pooblaščen, da predloži Narodni skupščini zakonski predlog, da sme začasno trgovsko pogodbo z Avstrijo podaljšati do tedaj, dokler ne bo sklenjena stalna trgovska pogodba z Avstrijo.

g Nova zveza med Trstom in Južno Ameriko. Braziljanski Llobd »Brasilier« vozi iz Trsta v Južno Ameriko mimo Genove, Marseille, Barcelone in Gibraltarja v Pernambuco, Santos in Rio de Janeiro.

g Novi ruski rubelj. Sovjetska vlada je izdala ukaz, na podlagi katerega se mora uporabljati novi rubelj iz leta 1922 za vse kalkulacije v vrednosti 10.000 starih rubljev. Državna banka je objavila za tuje valute sledeč kurz: funt šterlingov 1060 novih rubljev, francoski frank 21 novih rubljev, dolar 240 novih rubljev, švedska krona 61 novih rubljev, 100 nemških mark 83 novih rubljev.

g Obrestna mera na Nemškem. — Zveza nemških bank je sklenila s prvim julijem povišati obrestno mero posojilom na 2% iznad bančne rate, kreditne provizije na 3%.

BORZA.

Zagreb, 23. junija. (Izvirno) Devize. Dunaj 0.47—0.475, Berlin 23—23.50, Budimpešta 7.80—8, Bukarešta 49—49.75, Italija 370—373, London (izplačilo) 338.50—341, (ček) 337—340.50, New York (ček) 75.75—76.50, Pariz 645—662.50, Praga 148—148.75, Švica 1425—1455, Varšava 1.90—2. Valute. Ameriški dolarji 74—76, češkoslovaške krone 145—147, francoski franki 650—0, napoleondori 250—0, nemške marke 24.50—25.25, rumunski lei 0—49, švicarski franki 1450—0.

Belgrad, 23. junija. (Izvirno) Devize. Berlin 23.60, Budimpešta 7, Bukarešta 49, Italija 368, London 332, New York 74, Pariz 647, Praga 143, Švica 1445.

Curih, 23. junija. (Izvirno) Berlin 1.60, New York 52.75, London 23.32, Pariz 45.10, Milan 25.25, Praga 10.075, Budimpešta 0.53, Zagreb 1.725, Bukarešta 3.50, Varšava 0.1175, Dunaj 0.035, avstrijske krone 0.0375.

Berlin, 23. junija. (Izvirno) Dunaj 2.03, Budimpešta 34.05, Milan 15.83, Praga 632.70, Pariz 2828.95, London 1460.65, New York 331.08, Curib 6284.60.

Praga, 23. junija. (Izvirno) Dunaj 0.28, Berlin 15.625, Rim 250, Budimpešta 5.03, Pariz 445.50, London 229.75, New York 51.90, Curib 990, avstrijske krone 0.285, italijanske lire 247.

Dunaj, 23. junija. (Izvirno) Zagreb 56.97—57.03, Belgrad 227.88—228.12, Berlin 53.45—53.55, Budimpešta 18.17—18.23, London 78.675—78.725, Milan 849.70—850.30, New York 17.844—17.856, Pariz 1526.50—1527.50, Praga 344.90—345.10, Sofija 117.95—118.05, Curib 3373.75—3376.25. Valute. Ameriški dolarji 17.744—17.756, bolgarski lei 115.45—115.55, nemške marke 53.70—53.80, francoski franki 1523.50—1524.50, italijanske lire 844.70—845.30, jugoslovanski dinarji 227.08—227.92, rumunski lei 114.44—114.56, švicarski franki 3353.75—3359.25, češkoslovaške krone 344.90—345.10, madžarske krone 18.32—18.33.

Ljubljanske novice.

lj Pogreb Maslja-Podlimbarskega se vrši danes popoldne ob 4. uri izpred Narodnega doma na pokopališču k sv. Križu. Pogreb bo vodil msgr. Tisoče Zupan, ki je bil profesor pokojnega pisatelja. Sprevod se bo pomikal od Narodnega doma po Aleksandrovi cesti, Wilsonovi cesti, Sodni ulici, mimo sodišča, Komenskega ulici, Vidovdanske cesti na Martinovo cesto. Pogreba se udeležita vojaška in železničarska godba, pred Narodnim domom in na pokopališču bo pokojniku zapelo v zadnje slovo nad 200 pevcev.

lj Promocija. V torek, dne 27. junija ob pol 13. uri bosta promovirana na tukajšnji juridični fakulteti za doktorja prava gg. Josip Bergoč iz Lipice pri Trstu in Josip Senk iz Št. Andreja na Koroškem.

lj Mestna klavnica. Iz Zagreba nam poročajo: Koncem tega meseca bo imel zagrebški občinski svet zadnjo sejo pred počitnicami. Na tej seji pride med drugimi na razpravo tudi vprašanje zgradbe nove mestne volja klavnice, ako se dotlej

sklene mestno posojilo v Londonu. To posojilo se bo podpisalo na angleškem konzulatu v Zagrebu. — Tako v Zagrebu. Za skrajno potrebno zgradbo hladilnih naprav pri mestni klavnicu v Ljubljani je pa pokrajinska uprava črtala kredit, predložen ji v odobritev kakor tudi kredit za zgradbo dveh prepotrebni novih šolskih poslopj v Ljubljani. Za črtanje teh kreditov pač ni bilo nobenega drugega povoda, kakor edini ta, da prebлагородni gospod pokrajinski namestnik pokaže, da imajo še moč, da lahko škodujejo, če jih je ravno volja.

Ij Bambergov knjižotržnica. Kakor se govori v ljubljanskih knjižotrkah krogih, je prešla znana knjižarna Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg v nove roke. G. Bamberg je podjetej baje prodal nekemu Berlincu za 5 milijonov kron. Kakor čujemo, se namerava g. Bamberg preseliti v Celovec. Novi lastnik bo izdajal in zalagal tudi slovenske knjige.

Ij Umetnostno-zgodovinsko društvo priredi v nedeljo dne 25. junija poučni izlet v Stično in na Muljavo na Dolenjskem. Program: Ogled gotičnih fresk Johannesa de Laybaco na Mušjavi in samostan v Stični. Vodi dr. Fr. Stelč. Dostop imajo člani in po njih vpeljeni gostje. Odnos iz Ljubljane gl. kol. z dolenjskim vlakom ob 7.50 zjutraj. Sestanek pred kolodvorom v Stični. Povratek ob 19.52 zvečer.

Ij Poselska zveza je dobila nekaj blaga za obleke po znižani ceni. Služkinje ga dobijo v nedeljo dne 25. junija od pol 3. do pol 4. ure popoldne na Starem trgu št. 2, I. nadst.

Ij Izlet na Limbarsko goro priredi »Prosveta frančiškanske župnije« v nedeljo 2. julija, na kar opozarja že sedaj svoje člane in prijatelje. Podrobnosti o izletu se objavijo prihodnji teden.

Ij Pevska in telovadna prireditev mladine osnovnih šol v Ljubljani (Sp. Šiška) se vrši dne 27. t. m. ob 19. uri v telovadnici. — Otroci prireditelje še nenatisteno spevoigro »Osvobojenje« našega skladatelja g. Emila Adamiča, besedilo pa pesnice Utve-Trunkove. — K ti prireditvi se prav uljudno vabijo roditelji in prijatelji naše mladine.

Ij Občni zbor Glasbene Matice v Ljubljani se vrši z običajnim dnevnim redom dne 10. julija ob 8. uri zvečer v pevski dvorani Glasbene Matice v Vegovi ulici 7, II. (K)

Ij Zrelostni izpiti na L. državni gimnaziji v Ljubljani so trajali od 16. do 23. junija. Maturo so napravili v VIII. a: Goederer Stanko, Hafner Milan (z odliko), Hartman Kamil, Homan Albert, Jelenc Gojmir (z odliko), Kocjan Leon, Konjar Anton, Kralj Dragotin, Kranj Jožef, Krek Julij (z odliko), Kutin Ciril, Leskovic Franc, Ložar Rajko, Pompe Leon, Potočnik Franc, Rant Zoran (z odliko), Rupnik Boris (z odliko), Sotošek Stane (z odliko), Štrubelj Anton, Švigelj Fedor (z odliko), Urbanija Anton, Vajevac Stanislav, Zupan Miljuno, Koščak Marija, Pirc Nevena (z odliko), Zajec Božena in Koruza Franc; 1 kandidat je bil reprobiran na celo leto, v VIII. b so dobili zrelostno spričevalo p. Modest Novak, Boršt nar Ignacij, Cedilnik Janko, Čatar Alojzij, Fröhlich Franc (z odliko), Furlan Tomaž (z odliko), Galovič Janko, Grošelj Leopold, Gruden Ludovik, Jeglič Franc, Lojk Josip, Mali Gregor, Pipan Franc (z odliko), Modrijan Boris, Mozetič Franc, Nemec Josip, Ogrin Gustav, Peterca Franc, Pogačnik Jožef (z odliko), Pokorn Jožef (z odliko), Puh Albin, Škrjanec Ciril (z odliko), Tomec Jožef, Vindišar Anton, Wagner Nikolaj, Keržan Jernej, Kralj Angel (z odliko), Tabor Ljudmila in Zarnik Vida, en kandidat je bil reprobiran za pol leta.

Ij Prepovedana vožnja po ljubljanskem trgu. Mestni magistrat prepoveduje na podlagi cestno-polijskega reda za mesto Ljubljano in po § 9. dež. zakona z dne 6. novembra 1896, št. 50, z ozirom na javno varnost vsako vožnjo z vozovi in kolesi med 7. in 11. zjutraj po Pogacarjevem in Vodnikovem trgu, po Medarski in Semeniški ulici ter po šolskem drevoredu. — Vsak tozadeven prestop se bo najstrožje kaznoval po cestno-polijskem redu za mesto Ljubljano.

Ij Nižji državni uslužbeni imajo dne 26. t. m. ob 8. uri zvečer sestanek v magistratni posvetovalnici, katerega sklicuje pripravljajni oblastveni odbor državnih nižjih uslužbenecv. V korist vsakega nižjega državnega uslužbenca je, da se sestanek gotovo in točno ob napovedani uri udeležijo.

Ij Goreti je prišlo dne 23. t. m. ob 2. uri 25 minut na Emonski cesti št. 4 v podstrežju. Gorele so stopnice in lesena podstrežna vrata. V hiši stanujoče stranke so se pravočasno zapazile požar in ga pogasile, predno je mogla na lice mesa priti požarna bramba. Lastniku hiše Ivanu Jelčinu je povzročil ogenj 20.000 škodo.

Ij Politijska kronika. Vinko Pakj in Franc Kosel sta 20. t. m. ob 21. uri nadlegovala na Dovozi cesti mirne ljudi. Brez povoda sta napadla 63 letnega slugo carinarice Jožela Supana, ga vrgla dvakrat na tla in ga s kolom pretepala. Napadla sta tudi premikala Matevža Berčič, ki je šel iz službe. — Dne 22. t. m. ob pol 12. uri so se splašili konji Ivane Kušarjeve iz Kozarij. Zena in njen 16 letni sin Andrej sta padla z voza. Trgovec Janko Pintar je skušal konja ustaviti, kar se mu pa ni posrečilo in ga je ojnica udarila tako močno v prsa, da je padel v jarek in se poškodoval na glavi in na rokah. Končno je konja ustavil mesar Alojzij Brečeljnik. — Ani Jungwirth, mestni ubogi s Karlovske ceste, je bilo ukradenih 400 K. — Inž. Stanko Ploudek je bila ukradena pletena košara z vsebino v vrednosti približno 9000 kron.

Ij Naša se je denarnica z manjšo vsoto denarja. Dobi se pri Fr. Šimencu, Kolodvorska ulica št. 8, pralnica.

Prosveta.

pr Umetniška šola »Probuda« v Ljubljani. Letos dne 24. junija zabeležila ta šola že drugo šolsko leto s končno šolsko razstavo, katera pa se odpre šele v začetku meseca

oktobra, ki nam obeta mnogo zanimivega. Dela napravljena v letošnjem šolskem letu bodo vsebovala: portrete in akte po naravi, draperija, narodna ornamentika in kompozicije, perspektiva, arhitektonsko oblikoslovje in anatomija; dalje dela grafičnega in fotografirane grafičnega.

Kakor je znano, je ta šola prva v Sloveniji in ima iste akademične predmete in predavanja, kakor slikarske visoke šole (akademije). Deli se v višji in nižji oddelek. V višjega se sprejemajo dame kot gospodje s primerno višjo šolsko izobrazbo; v nižjega pa je omogočen vstop tudi drugim prijateljem umetnosti. Ima pa še dva posebna tečaja: grafično in fotografirano teoretičnega kot praktičnega značaja. Učiteljski zbor sestoji iz 12 najboljših znanih umetnikov in znanstvenikov. Vodja šole je znani akad. slikar Franjo Sterle, ki je obenem tudi ustanovitelj te prepotrebne šole. V kuratoriju so zastopani sledeči gg. umetniki in znanstveniki: vseuč. prof. arhitekt Plečnik, vladni svetnik in ravnatelj tehn. srednje šole Ivan Šubic, vseuč. prof. akad. slikar Stern, prof. akad. Kipar Repič. Vpisovanje za prihodnje šolsko leto se vrši koncem meseca septembra, in sicer samo osebnost, ne pismeno! Pričetek meseca oktobra. Natančnejši sprejemni pogoji bodo razvidni na šolski deski in pa pri portirju Finžgarju na tehn. sr. šoli. Vse drugo se bo pravočasno poročalo po časopisih.

pr Strokovno združenje jugosl. obl. umetnikov v Ljubljani. Važnost tega združenja umetnikov se je v zadnjem času opetovano naglašala od strani najmerodajnejših faktorjev v Belgradu. Podpisani odbor vabi torej oblikujoče umetnike v Sloveniji ponovno k pristopu, ker se v kratkem vrši v Ljubljani izredni občni zbor, na katerem se bodo reševale važne zadeve, ki se tičejo vseh obl. umetnikov. Kongres združenja se bo vršil 30. septembra t. l. v Zagrebu. Prijavne formule dolo zainteresirani umetniki pri tajništvu (Tehniška srednja šola, Ljubljana) in pri gospodu akad. slikarju V. Čotiču, Majstrova ulica 17, Maribor. Pravila se na zahtevo dopoljšujejo interesom, ako prilože pismu znesek 5 Din. — Strokovno združenje jugoslovenskih oblikujočih umetnikov v področju Slovenije v Ljubljani.

Cerkveni vestnik.

c Letošnji novomašniki. Na praznik sv. Petra in Pavla, dne 29. t. m., zjutraj bodo v stolnici sv. Nikolaja prejeli od prevzvišenega gosp. škofa dr. A. B. Jegliča mašniško posvečenje sledeči gg. bogoslovci, ki bodo darovali svoje nove sv. maše v naslednjem redu:

Dne 1. julija: Strah Alojzij — Brezje. Dne 2. julija: Jenko Ivan — Brezje (govori prof. dr. J. Kotnik); Jerman Anton — Šmihel pri Novem mestu (prof. J. Prešeren); Kastelic Jožef — Brezje; Kordin Ante — Ljubljana, Marijanišče (gen. vik. A. Kalan); Košmerlj Alojzij — Sodražica (kaplan F. Lovšin); Letinič Anton — Ljubljana, Marijin dom (dr. A. Zdešar); Oražem Janko — Ribnica (dekan A. Skubic); Perko Viktor — Šmarjeta (prof. J. Kržišnik); Vrečar Janez — Sostro (prof. dr. A. Merhar); Jenko Mihael — Cerklje pri Kranju (spir. dr. J. Arneje); Žagar pl. Sanaval Janko — Ljubljana, Srce Jez.

Dne 3. julija: Stanovnik Anton — Brezje (župnik M. Stanonik).

Dne 4. julija: Demšar Janko — Brezje (spir. dr. C. Potočnik).

Dne 9. julija: Gornik Franc — Tri Fare pri Metliki (prior p. V. Učak); Jagodic Jože — Senčur pri Kranju (un. doc. dr. G. Rožman); Kavčič Filip — Idrija (un. doc. dr. A. Snoj); Knafeč Ivan — Mošnje (dr. J. Valjavec); Kovačič Anton — Mirna peč (kaplan I. Sadar); Kušlan Andrej — Preska (p. Salvator Zobec); Mervec Franc — Vodice (st. vik. A. Anžič); Oražem Jože — Sodražica (duh. sv. F. Krumpetar); Plot Karol — Hinje (župnik J. Borštnar); Strah Jože — Vel. Lašče (kat. J. Žužek); p. Stanko M. Aljančič — Tržič (p. Jožef Aljančič); Vračko Adolf — Višnja gora (msgr. J. Dostal); Ilc Andrej — Ribnica (prof. dr. J. Kotnik); Kraljič Ivan — Ig (župnik dr. T. Klinar); Moder Anton — Dol pri Ljubljani (ravn. A. Koritnik); Premru Janko — Vrhpolje pri Vipavi (dek. J. Kette); Simončič Pavel — Šmartno pri Litiji (dekan M. Rihar); Zalokar Jožef — Bled (kaplan J. Soklič).

Dne 16. julija: Blüml Rudolf — St. Pavel ob Zili. Koroško (dekan V. Limpl); Božnar Anton — Črni vrh nad Polhovim gradcem (kaplan I. Platiša); Likar Ludovik — Gore nad Idrijo (župnik J. Gnezda); Oblak Janez — Cerklje pri Krškem (župnik I. Tomažič); p. Roman Tominec — Ljubljana, cerkev Mar. Ozn. (dr. p. Guido Rant).

Dne 23. julija: Sever Avguštin — Ljubljana, Sv. Jakob (p. F. Ramsak S. J.); dalje v Ljubljani: p. Otmar Smolč, p. Vladislav Čurič iz Bosne in p. Branimir Marijič iz Hercegovine.

Po posebnem indultu sv. Očeta Pija XI., poslanem po drž. tajn. kard. Gasparriju, bodo podelili novomašniki na svojih novih mašah papežev blagoslov s popolnim odpustkom pod navadnimi pogoji za vse, ki se bodo udeležili novih maš.

c Kresna nedelja v Trnovem. Ob 9. govor in nato slovesna sv. maša: Zbor poje D. A. Faistovo mašo z orkestrom. Graduale: Sancte Joannes (Chlaudovski). Popoldne ob pol 5. govor in litanije.

Pevski vestnik.

PEVSKIM ZBOROM IN PEVCEM!

Dne 13. julija t. l. bo v Celju glavna letošnja prireditev Pevske zveze, združena z obč-

nim zborom in pevskim nastopom. Za znižane vožnje smo že prosili pri Južni in državni železnici, zato bo udeležba lažje mogoča tudi oddaljenejšim zborom in zastopnikom.

Ta zvezina prireditev je obenem okrožna prireditev celjskega pevskega okrožja. Vsi zbori, ki so včlanjeni pri nas in prideleni celjskemu okrožju, so v smislu pravil dolžni sodelovati, in sicer zjutraj pri skupnem petju pri sv. maši, ki bo v glavni farni cerkvi v Celju ob 10. uri popoldne, dalje pri skupnem petju popoldne in še samostojno z dvema pesmama pri pevskem nastopu popoldne. Za skupno petje ste dobili načrt gotovo že vsi. Na željo nekaterih zborov bomo peli popoldne namesto Adamičeve: Tožba, Aljažev: Peričnik iz Mohorjeve pesmarice 2. del, št. 10, in mesto Hladnikove: Pomlad Sattnerjevo: L'azaj v planinski raj v Mohorjevi pesmarici 2. del št. 57.

Vadite se pridno! Nastop mora biti časten, pokazati mora moč naše pesmi in korak naprej.

Vsak zbor mora poslati svojega zastopnika! Pevci! Če ne pride v Celje ves zbor, pridite posamezno, kdor le utegne. Vsa prireditev se bo vršila v veliki, krasno zidani koncertni dvorani »Union« nasproti kolodvoru.

Agitirajte živahno za številno udeležbo! Posebno naša zelena štajerska naj pokaže svojo organizatorično-pevsko silo!

Pevci, ki lansko leto niste mogli v Ljubljano, poletite letos v divno Celje, da povzdignemo čast naše pesmi — čast naše slovenske umetnosti.

Pripeljte s seboj tudi nepevce, da nas bodo slišali in se navdušili. Zbori, ki ne morejo nastopiti, pridite vseeno polnoštevilno! Zbori, ki bodo posamezno nastopili, naj javijo Pevski zvezi v Ljubljani vsaj do 8. julija naslove in skladatelje pesmi, število pevcev in pevk po glasovih in pevovodjo. Nastopiti smejo seveda tudi zbori izven celjskega okrožja, če se pravočasno prihlase.

Kdor želi skupno kosilo v gostilni, naj to tudi pripomni!

Pevski pozdravi!

Odbor.

Okrožni referenti! Javite Pevski zvezi takoj, kdaj in kje bodo okrožne prireditve, program in kateri zbori bodo nastopili!

Dijaški vestnik.

d Duhovne vaje v št. Vidu. Od 15. julija zvečer do 19. julija zjutraj se vrše v zavodu sv. Stanislava duhovne vaje za akademike in abituriente. Da se more o pravem času vse potrebno pripraviti, je potrebno, da se vsi, ki se jih nameravajo udeležiti, prijavijo do konca t. m. Prijave (na dopisnici) pošiljajte na naslov: G. dr. Fr. Lukman, univ. prof., Ljubljana, Marijanišče.

d »Razore« ima v soboto 24. junija ob 7. uri zvečer v čitalnici Jug. tiskarne svoj redni VIII. semestralni občni zbor. Vsi člani naj se ga udeležijo polnoštevilno in točno. — Predsednik.

Socialni vestnik.

POKOJNINSKO ZAVAROVANJE NAMEŠČENCEV

od 1. julija 1922 naprej.

Ker se je po zakonu o pokojninskem zavarovanju v sedanji obliki od 1. julija 1921 moglo zavarovati največ Din 4500.— letnih službenih prejemkov, dočim prejemajo nameščenci mnogo višje plače, je gospod minister za socialno politiko odredil od 1. julija 1922 naprej nove plačne razrede tako, da se poviša zavarovanje od Din 4500.— na dvojni iznos, t. j. Din 9000.— letno z najvišjo premijo Din 90.— mesečno. V svrhu provedbe tega povišanja bodo vsi službodajalci v kratkem pozvani, da naznanijo na novo službene prejemke onih svojih nameščencev, glede katerih še niso pokojninskemu zavodu naznanili, da prejemajo letno Din 8640.— ali več, da to takoj store. One nameščence pa, glede katerih je zavodu bilo sporočeno, da prejemajo letno Din 8640.— ali več, odnosno mesečno Din 720.— (2880 K) ali več, bo zavod takoj uvrstil s 1. julijem 1922 v novi najvišji razred XIV. in predpisal novo mesečno premijo Din 90.— V lastnem interesu službodavca je torej, da s 1. julijem nakaže novo zvišano premijo, katero razbere iz sledeče tablice:

Plačilni razred	Vračunljivi letni prejemki počenši od Din	Mesečna premija Din	Od mesečne premije odpada na nameščence največ Din.
I/II.	150	6	—
III/IV.	1080	12	—
V/VI.	1620	18	—
VII	2400	24	3
VIII	2880	30	6
IX	3480	36	9
X	4200	42	13
XI	5040	48	17
XII	6000	60	25
XIII	7200	72	33
XIV	8640	90	45

s Mednarodni urad za delo, ki je sestavni del Društva narodov, je poslal na vse vlade, ki imajo svoje zastopnike v mednarodnem svetu za delo, vprašanja glede vsebine onega dela programa na bodoči mednarodni konferenci dela, ki se nanaša na problem priseljavanja in izseljevanja. Urad predlaga, da se napravi enoten sistem za dobivanje statističnih podatkov v tej zadevi in da se mesto potnih listov uvede enotna mednarodna legitimacija za izseljenje in priseljence.

Turistika in sport.

Sparta. Kladno: Ilirija danes in jutri ob 18. uri na prostoru Ilirije. Sparta, prvorazreden češki klub, igra danes in jutri dve nogometni tekmi z Ilirijo. Nastopi z istim moštvom, s katerim je porazil pred tedni praško Slavijo. Po tekmah z Ilirijo nadaljuje turnejo v Split in Zagreb. Sestava moštva: gol: Bartoš, obramba Pavel in Hrabe se šteje med najboljše češke obrambe, odlikuje se zlasti z dolgimi osvobodilnimi udarci; njeno kvaliteto označi dovolj dejstvo, da je prešla Sparta v 7 najtežjih letošnjih prvih tekмах praške župe le 8 golov. Srednji krilec Burger, kapitan moštva, je reprezentativen igralec, za Sparto je igral že nad 900 tekem Stranska krilca Jicha in Brož J. sta vztrajna, rutinirana igralca. Desno krilo Vlach je istotako češki reprezentativni igralec, za Sparto je igral že nad 200 tekem. Levo krilo Pavliček je izredno brzo in nevaren strelec. Za seboj ima nad 100 tekem za Sparto. Leva zveza Kratochvil je najmlajši, toda tehnično najboljši igralec moštva, goalgetter Sparte ter je izvrstno vigran s svojim krilom. Srednji napadalec in desna zveza Brož V. in Kozel sta dobra strelca. — V nedeljo ob 16. uri predtekma Akademiki: Ilirija rez.

Za sporniki meeting na Bledu opozarjamo vse tekmovalce, da se udeležijo posameznih tekem v enotnih tresh za klub, tudi je potrebno, da nujno vztrajno trenirajo. Vsi tekmovalci, ki gredo na Bled, imajo skupni sestanek v četrtek 29. t. m. ob 6. uri popoldne v pisarni Sportne zveze, Narodni dom.

Sportni meeting na Bledu se izvrši s sledečim sporedom: Ob pol 10. uri popoldne pred kavarno Toplice: Cilj kolesarska dirka Ljubljana—Bled—okrog jezera 60 km. — Ob 10. uri popoldne istotam: Cilj motociklistične non stop kvalitete vožnje na progi Ljubljana—Bled 50 km. — Ob 10. uri popoldne v zdraviliškem parku: Tenis-turnir (nadaljevanje): I. poedina igra gospodov; II. dvojna igra mešana. — Turnir se prične 28. junija ob 16. uri ter se nadaljuje 29. junija ob 16. uri in 1. julija ob 16. uri. — Ob pol 11. uri popoldne v grajskem kopališču: Plavalne tekme. I. plavanje gospodov na 50 m, prosti stil; II. plavanje gospodov na 50 m, hrbtno; III. plavanje gospodov na 100 m, prsno; IV. plavanje dam na 50 metrov, prosti stil; V. stateta na 200 m (4×50); VI. skoki; VII. plavanje na progi Hotel Toplice—Grajska kopelj, 600 m. — Ob pol 12. uri popoldne pred grajskim kopališčem: Tek okrog jezera na 6500 m. Startna smer Zaka. — Ob 15. uri popoldne v zdraviliškem parku: Tenis-turnir, zaključna: zaključna dvojna igra mešana. — Ob 16. uri popoldne na igrišču v Zaki: Lahkoatletске tekme: I. tek na 800 m; II. tek na 400 m; III. tek na 200 m. — Ob 16. uri 30 min. istotam: Nogometna tekma med S. K. Ilirija, Ljubljana in Malostranským S. K. Praga. — Med odmorom: I. metanje diska; II. metanje kopja; III. Švedska štafeta 100×200×300×400 m.

Izšla je 10. številka »Sportac«, ki prinaša poleg druge zanimive vsebine tudi podrobni razpis sportnega meetinga na Bledu. Cena te številke je 3 dinarje. List vsem prav toplo priporočamo.

Mariborska porota.

ROPARSKI UMOR V CVETLIČNI ULICI

Zadnji dan porote je pod preds. dvor. svet. Fona končal z grozodejstvom v Cveticlihi ulici. Dopoldne 21. februarja je bila oropana in umorjena 70 letna Apolonija Šilak, postrežkinja pri fin. svet. dr. Brencetu. Dr. Brencce je odšel zjutraj v svoj urad ter se vrnil s svojim sinom v stanovanje šele zvečer. Takoj pri vstopu v odprto stanovanje je našel vse v neredu, sobo v spalnico zaklenjeno. Sluteč zločin, je šel po policijo. Ko so odprli vrata se je nudil strašen prizor: po sobi vse razmetano, starka je ležala v ruhi zavita na postelji, preko rjuhe še zadrgnjena okoli ust z njenim robcem, po levem delu čela okrvavljena. Vse je kazalo, da se je izvršil rop dr. Brencetovih stvari (obleke, perila) ter rop žrtve same (denar), da je morilec starko najpreje omamlil z udarcem po čelu, nato jo zadržal ter zadušil, pobral obleko itd. ter spravil v pleteno košaro in odšel. V umivalniku najdeni lasje moški in ženski, pa so kazali na dva storilca.

Dr. Brencce je takoj osumil Alojzijo Rožmanovo, bivšo postrežkinjo, katero je odpustil radi tatvine. Rožmanova je stara 48 let, pristojna v Radence, omožena, med vojno je zapravila posestvo svojega moža, se naselila v Maribor, kjer je živela lahkoživno, bila opetovano kaznovana radi sleparij in tatvin, nastopala pod štirimi imeni, imela v istem času na raznih krajih svoja bivališča. Ob novem letu se je seznanila z Antonom Rozmanom, ki je, opetovano radi tatvin kaznovan, tedaj odsedel svojo poldrugoletno ječo. Nastanila ga je pri eni svojih znank. zanj plačala, dokler ni dobil službe kot zidar pri Spesu, od koder je sredi januarja odšel v Ljubljano kot delavec k gradbeni tvrdki »Union«. Rožmanova je tajila, ni se ji pa posrečilo dokazati alibi za dopoldne v kritičnem času. Policija je ugotovila priče, ki so videle predvečer in še tisto jutro tudi njenega ljubimca Rozmana v Mariboru v bližini in v hiši Cveticlihi ulice 21. Policija v Ljubljani pa je par dni pozneje pri Rozmanu izsledila košaro z oropano obleko. Rozman je trdil, da je vse to in gorske čevlje, ki jih je že nosil, kupil od neznanca. Še le dan pred razpravo je Rozman priznal, da je bil ob kritičnem času res v Mariboru, da mu je Rožmanova pisala, naj pride po obleko njenega moža, da je ob času zločina res čakal v bližini ter od nje sprejel košaro z obleko, a ne da bi bil vedel kaj se je zgodilo. Rožmanova je tudi pri razpravi trdovratno tajila vse, grozila Rozmanu, tako da je moral paznik stati med njo in Rozmanom. Po pričah je ugotovljeno, da je Rožmanova na predvečer v gostilni Meden čakala na Rozmana, da se je tam nekemu hotelirju predstavila kot bogatašinja, ki kupuje hotel »Stadt Wien« in da je z njim prenočila v neki gostilni. dočim je Rozmana poslala prenočiti na Pobrežje. Jetniški paznik Aleš, ki biva v isti hiši, jo je videl tisto jutro iti po stopnicah. Ljubljanske priče so potrdile, da je bil Rozman ob kritičnem času res odsoten ter da je v noči po zločinu prišel nazaj s košaro v svoje stanovanje pri Lebasu. Domneva se, da je zločinca gnala k dejanju razširjena vest, da je umorjena Šilak pred kratkim sprejela iz Amerike večjo vsoto dolarjev. Kolikor se je dalo ugotoviti, je sprejela res 5 dolarjev, katere je zamenjala za 1400 kron; poleg tega je tisto dopoldne od svoje znanke sprejela 40 kron za mleko; tudi tega denarja niso več našli pri nji.

Razprava je trajala z opoldanskim odmorom do tritretiri na 8. uro zvečer. Rozman se je vedel ves čas mirno, Rožmanova pa je popoldne markiral histerijo. Porotniki so potrdili glavno vprašanje na roparski umor glede Rozmana z 9 glasovi, glede Rožmanove pa z 10 glasovi, nakar je predsednik senata razglasil za oba smrtno obsodbo, ki se ima nad Rožmanovo najprej izvršiti. Rozman je obsoda sprejel mirno, Rožmanova je še do razglasitvi trdovratno tajila.

Prodaj večjo množino finega
cvetličnega medu.
Vinko Riedl, Domžale. 2515

Naprodaj je popolnoma nov

FILTEX

z asbestom vred. Naslov pove
upravnništvo lista pod šte. 2517.

Več gozdnih delavcev

sprejem za sekanje lesa. Delo je na
akord in na dnu. Plača po dogovoru.
Natančna pojasnila daje Josip Mulej, na
Spodnji Lipnici pošta Kamnagorica pri
Radovljici. 2505

Najstarejša slovenska
**PLESKARSKA IN LIČAR-
SKA DELAVNICA**
IVAN BRICELJ, Dunajska cesta 16
v Ljubljani se priporoča.
Izvršitev točna. Cene zmerne.

DRVA

za kurjavo (odpadki od žage) trda in
mekha se po ugodni ceni oddajo iz
skladišča tudi na drobno pri
Ivan Šiška, tovarna parket in parna ža-
ga, Ljubljana, Metelkova ulica 4.

Mlin naprodaj!

Stalna voda, blizu postaje, zraven šole
in cerkve v lepem in prometnem kra-
ju. Prije tečaji z vsemi pritliklinami, lepi
stanovanjski prostori. Elektr. razsv. Na-
slov pove uprava lista pod šte. 2475.

Prodaja lesa.

Gospodarski odbor na Dovjem pro-
da dne 29. junija ob 2. uri popoldne na
javni dražbi večjo množino smrekovega
in borovega lesa. Več pove načelnik
Ivan Skomavc, Dovje 39.

ŽENSKO

za čiščenje prostorov, ki je ob-
nem vajena tudi posla v hlevu,
sprejem v stalno službo. Ponud-
be pod »čiščenje in hlev« na upra-
vo lista. 2446

APNO 7 vagonov, 1a garantirano,
dobro žgano, iz vodnega
kamenja (kroglice), je takoj naprodaj.
Cena po dogovoru. — Več pove ŠTEFAN
GRUDEN, trgovina z lesom in apnom,
Godiš pri Kamniku. 2473

Iščem izurjenega
KLEPARJA
v stavbni široki s takojšnjim
naslopom. — Naslov pove
upravnništvo tega lista pod
št. 2484.

Lepo stanovanje

v krasnem kraju ob južni železnici dobi
za par let brezplačno — kdor mi od-
stopi ali preskrbi stanovanje v Ljubljani.
Povrnem tudi stroške prevoza pohi-
štva. Ponudbe na upravo lista pod
»Dom 2482«.

Okrogel les

(hlode) smreka, hrast, bukev,
kupi v vsaki množini
Parna žaga V. Scagnetti v Ljub-
ljani. V ponudbi je navesti cene.

Tudi Vi se boste prepirali,

H. Suttner
lastnik
Henri Maire
v Ljubljani 2

da je v Vašo korist, ako
naročite najprej bogato
ilustrirani katalog tvrdke
H. SUTTNER
(Imetnik Henri Maire)
v Ljubljani št. 2
preden se odločite za na-
kup. Ta katalog Vam bo
svetoval resnično dobre
ure special. znamke »IKO«
iz lastne tvornice v Švici
kakor tudi druge dobre
žepne ure, zapestne ure,
svetilne in stenske ure,
veržice, prstane, zapest-
nice, uhane, namiz. orožje.
Dolje: Krstina in birman, darila
in vso zlatino in srebrnino;
pa tudi porabne predmete, ka-
kor škarje, nože, britve, lase-
strižne in brivske stroje, doze
za tobak, svečice in smodke,
steklorezce, prizigalnike, de-
narnice kupite dobro in ceno
pri tvrdki

Profesor dr. Valenta
je
odpotoval.

GOSTILNO

v najem ali na račun išče samostojna
gospa bodisi v mestu ali na deželi. Ce-
njene ponudbe pod »Gostilna 2488« na
upravnništvo »Slovenca«.

Voz brek močan, za dva konja,
pokrit, takoj naprodaj.
Vprašati na Dunajski cesti 21. 2514

Prodaja se sporaj nov,
štedilnik

iz litega železa, pripraven za vsako
družino. Ogleda se Poljanska cesta
št. 21. 2515

Ženitvena ponudba. Go-
spod srednje starosti s premoženjem in inte-
ligenc poklicom išče znanja s pridno,
lepo in simpatično gospodično, staro
okoli 30 let iz boljše hiše. Resni dopisi
s sliko, katera se vrne, pod »Odkrito-
srčnost 2496« na upravo Slovenca. Taj-
nost zadržana. 2496

**Božjepotnikom na
Brezje**

se priporoča za osebne vožnje na vse
bližnje kraje, posebno na Bled po zmer-
nih cenah IVAN BOLE, Brezje. 2498

SOBO,

lepo, čisto išče mlad gospod do 1. jul.
Ponudbe na upravo Slovenca pod Soba.

HARMONIJA na piščalke, s tremi
registri, popolnoma
v redu, prodaja za vredno ceno PAITZ,
Maribor, Pod mostom 14. 2428

MALO POSESTVO

z gozdom, ležeče ob glavni cesti v pri-
jaznem kraju na Dolenjskem, tik želez-
niške postaje in na sedežu fare prodam.
Hiša še nova, ima 4 sobe, shrambo, klet
in je za vsako obrt pripravna. Naslov
pove uprava SLOVENCA pod št. 2457.

Mesto dobi dostojen, zanesljiv starejši
mož kot

tovarniški VRATAR.

Upoštevalo le ponudbe, pisane v slo-
venščini in nemščini, opremljene z do-
brimi priporočili, na poštini predal 133
v Ljubljani. 2470

Enonadstropna hiša

na Selu (Predovičovo Selo) št. 49 z vr-
tom, pralnico in pritliklinami po ugodni
ceni naprodaj. Naslov pove uprava lista
pod št. 2474.

Posojilo 400.000 kron
proti dobrim obrestim, za brezkonku-
renčno podjetje v večjem trgu na de-
želi, za dobo do 5 let, eventualno za
isti znesek garant proti lepim ugodno-
stim se išče. Ponudbe na upravo lista
pod »Garancija«.

Zahvala.

Za vsestransko sočutje
povodom smrti ter spre-
mitvo mojega blagopokojnega,
dobrega soproga k večnemu
počitku, osobito mnogošte-
vilni č. duhovščini, občin-
stvu iz domače in sosednjih
župnij, p. n. požarni brambi,
g. pevcem in vsem, od bli-
že in daleč prihitelim bodi
izražena prav topla zahvala.
Iskrena hvala še posebej za
pretresljiv nagrobni govor in
vsem darovalcem krasnih
vencev.

Arclin pri Vojniku,
21. junija 1922.

Marija Klinec in otroci.

Zahvala.

Za mnogoštevilne izraze iskrenega sožalja, ki
so nam došli povodom smrti naše nepozabne so-
proge, matere, sestre in tete, gospe

Marije Presker

za poklonjeno krasno cvetje ter za čaščečo, mnogo-
brojno udeležbo pri pogrebu, izrekamo tem potom
vsem našo najpriskrnejšo zahvalo.

Ljubljana, dne 23. junija 1922.

Globoko žalujoča rodbina PRESKER.

- Parketne desčice -

dobavlja in polaga v mestu in na deželi
Anton Bokal, Ljubljana
Slovska ulica št. 19. — Telefon 527.

Stolpne (turnske) ure
popravlja IVAN SELISKAR,
urar v Ljubljani,
Zadružna ulica št. 10.

Telovad. potrebščine

za člano, članice in naraščaj, kakor
tudi sukno za kroj priporoča tvrdka
A. & E. Skaberné LJUBLJANA
Mestni trg 10.

Arhitekt in mestni stavbenik
VILJEM TROJ
Ljubljana, Gosposvetska cesta 10
Telef. inter. št. 103. Ustanov. leta 1850.
se priporoča za zgradbe vseh vrst
ter izvršuje načrte in proračune.

PRODAJALKO

izurjeno v železnini in galanteriji,
z daljšo prakso — tudi z dežele —
sprejem. — Ponudbe pod »PRO-
DAJALKA« na An. zavod Drago
Beseljak, Ljubljana, Sodna ulica št. 5.

Trgovski naslavljenec

železninar z daljšo prakso dobi
trajno mesto z boljšimi pogoji. —
Ponudbe pod »NASTAVLJENEC«
na An. zavod Drago Beseljak in
drug, Ljubljana, Sodna ulica št. 5.

Fr. Oražem & B. Jančar
pleskarska in lakirar. obrt
LJUBLJANA, BREG ST. 6

se priporočata z vso v njuno
stroko spadajoča dela. So-
lidna izvršitev. Zmerne cene.

Gradbeno podjetje

ing. Dukić in drug
Ljubljana, Boboričeva ulica 20.
se priporoča za vsa v to
stroko spadajoča dela.

Kolesa

avtomobili, deli in oprema
pnevmatika
najceneje na drobno
na debelo

J. Gorec,

Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 41.
Lastne garaže in delavnice.

Tovarna

Jos. Reich

Ljubljana, Poljanski nasip 4.
Podružnica: Selenburgova ulica 4.
Barva vsakovrstno blago. :: Ke-
mično čisti obleke. :: Svetlolika
ovratnike, zapesalnice in srajce.
Podružnica: MARIBOR (Gosposka
ulica 38), NOVO MESTO (Glavni
ul. trg), KOČEVJE št. 39. ::

RTISI, podgane, sčence, škurki
in vaa golazen mora poginuti, ako porabljate
moja najbolje preiskušena in splošno hvaljena
sredstva, kot proti poljskim in hišnim mišim
K 16, za podgane K 20, za škurke K 26; za sčence
K 15 miševalec moljev K 10 in 20; proti
mrčesom K 10 in 20; masilo proti ušem pri
ljudih K 10 —; in živali K 10 —; za nabi v obleki
in portu K 10 in 20; proti mrčesom na sadju
in zelenjavi proti uraviljam 10 in 20 K. Pošljite
po povzetju Zavod za eksport
M. Jünker, Peirajaska ul. 3. Zagreb 39.
Trgovcem pri večjem odjemu popust.

Veliko zalogo
poljedelskih strojev
in bakrenih kotlov
za žganjekuho pri-
poroča tvrdka
FRANC HITI,
Ljubljana, Sv. Martina
cesta št. 2.

VELIKA ZALOGA

klobukov in slamnikov

se dobi pri

FRANC CERAR

tovarnar v Slobu, pošta Domžale.

Prevzemajo se tudi stari
klobuki in slamniki v po-
pravilo pri KOVAČEVIČ
i TRŠAN v LJUBLJANI,
Prešernova ulica št. 5.

Sprejemanje v sredo.
Zaloga v Celju, Gosposka ulica 4.

Josip Neškudla,
Jablone nad Orlicam 86, Čehoslovaška.

Tovarna cerkvenih paramentov, raznovrstnih zastav
in cerkvenega orodja. — Priporoča se prečistiti du-
hovščini za dobavo vseh v to stroko spadajočih pred-
metov kakor: mašne plašče, pluviale, dalmatike,
cerkvene in društvene zastave, kelihe, monstrance,
svečnike itd., sohe, križeva pota v poljubni izvršitvi
in cen. — Solidnost tvrdke jamčijo nebrojna po-
hvalna pisma in 110 letni obstoj firme.

Vsi cerkveni predmeti so carine prosti. — Na vsa
vprašanja takoj odgovori ali predloži vzorce
J. NESKUDLA, Ljubljana, hotel „Tratnik“.

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in poljedelskimi stroji

ima zopet v zalogi vse poljedelske stroje, kakor gepeljne, mlatilnice,
slamoreznice, čistilnice, preše in mline za sadje ter plugje in kose iz
znano prvovrstnih tovarn.

Za košnjo priporočamo znamenite prvovrstne ameriške kosilne
stroje »Mc. CORMICK« in »DERING«. — Z rezervnimi deli naših
kosilnih strojev lahko iz naše zaloge takoj postrežemo.

— VSE PO NAJNIZJI DNEVNI CENI —

Najboljši so pravi AMERIKANSKI in angleški

SINGER-šivalni stroji

Singer-igle
in
nadomestni deli.
LASTNA
MEHANIČNA
DELAVNICA

Singer-olje
sukanec
svila itd.
PRODAJA
NA
OBROKE

— Singer-šivalni stroji Bourne & Co New York —

CENTRALA za kraljevino SHS Zagreb, Maruličeva 5. — Podružnice:
LJUBLJANA, SELENBURGOVA ULICA 3,
Zagreb, Karlovac, Varaždin, Osijek, Vinkovci, Bjelovar, Brod n/S, Su-
botica, Novi Sad, Maribor, Sarajevo, Mostar, Banjaluka, Tuzla, Dubrov-
nik, Podgorica, Beograd, Kruševac, Niš, Skoplje, Veles, Bitolj, Kragu-
jevac, Zaječar i Stip. — Zastopstva so v vseh večjih krajih.

Naznanilo. Ivan Ogorelec, ustanovitelj tvrdke F. P. Vidic &
Komp. l. 1888, naznanja, da je izstopil iz te tvrdke
V družbi z gosp. J. Kalmusom, tovarna glinastih peči in štedilnikov,
bodeva vodila pod tvrdko

Kalmus & Ogorelec

trgovino s peči in glinastimi izdelki.

Posebno opozarja, da bodeva imela vedno v zalogi izborne
patentovane Lützove peči, specialne pekovske plošče, ploščice za
obložitev sten itd.

PISARNA:

Dunajska cesta 14.

Kalmus & Ogorelec.

Dioničko društvo preje Skodovi zavodi v Plznu

(spojeni z »Sjedinjenim tvornicama strojeva d. d. preje
Skoda, Ruston, Bromovsky i Ringhoffer«).

Centrala: Praga-Smichov.

Tvornice: Plzen, Doudlevec, Nyrany, Kraji. Gradec, Smichov.

Surovi, napol izdelani in popolnoma izdelani predmeti iz litega že-
leza in litega jekla, kovani deli, vso v največjih dimenzijah in težah
za vso industrijo, železnice, rudnike, parobrodarstvo itd. — Odilki iz
vseh kovin in elektro-jekla. — Zobasta kolesa („Citroen“, „Maag“
itd.), perosa vseh oblik in vrst, nakovala, precepi na vijake (Schraub-
stücke), ključji z vijaki itd. — Železne konstrukcije in dvigala. —
Parni kotli vseh vrst. — Lokomotive in tenderji za normalni tir. —
Parni stroji, stroji na plin in nafto, stroji za hlajenje in izdelo-
vanje ledu. — Stroji za orodje, hidrauliške stiskalnice, parna kladiva,
lemila, kompresorji, traktorji, vozilne avtomobilske delavnice, mo-
torni in parni plugi, lokomobile na bencin in valji za valjanje cest.
Separatorji za mleko. — Tiskarski stroji itd. itd. — Popolne strojne
opreme za tovarne sladkorne, rafinerije, tvornice šprita, tvornice
mli, sušilnice, pivovarne, tvornice slada, hladilnice, tvornice ledu,
klavnice, rudnike, rudokope in valjčne mline, ladjedelnice, po-
morske in rečne parobrode, električne centrale itd.

Prospekti in proračuni na zahtevo. — Zastopstva:

Zagreb, Sajmište 60. Telefon 14-97. — Beograd, Zorina ul. 62. Telefon 5-78.

Kupujem zmešane

LASE

po najvišjih dnevnih cenah.

STEFAN STRMOLI, Ljubljana,
Pod Trančo 1.

Izgubil se je

majhen, bel, dolgolaki psiček, ki sliši
na ime »FIPSI«, in sicer v nedeljo, dne
18. t. m. pri Sv. Katarini v smeri Loč-
nica - Sora. — Pošten najditelj je na-
prošen, da ga odda proti dobri nagradi
pri g. Erbežniku, trgovcu in gostilničarju
v Ločniku, ali pa pri lastniku U. Krsnik,
Sp. Šiška štev. 107. 2479

Jermena in gože

za cepove, lepe biče, prave trža-
ške bičevnike in motvoz priporoča
VELETRGOVINA OSVALD DO-
BEIC, Ljubljana, Sv. Jakoba trg
št. 9. — Kupim tudi ročni vozček.**!! POSESTVO !!**obstoječe iz dveh zidanih enonadstropnih
hiš, mlina, žage, 4 njiv, gozda in veli-
kega sadnega vrta, se po ugodni ceni
proda. — Natančno se poizve pri last-
niku. Naslov pove uprava pod štev. 2413.

Dobro. snažno KUHARICO

sprejem takoj. Opravljati mora vsa
hišna dela in oskrbovati veliko pe-
rilo. Mesečna plača 300 Din. Prepisi
spricheval na naslov: Fr. RAJOVIĆ,
Vojvode Milenka 32, Beograd. 2397Proa
slovenska
tovarnica
žaluzij
Weissbacherlesnaindustrijska družba z o. z.
Ljubljana, Dunajska cesta 66
izdeluje vsakovrstne ža-
luzije in sprejema vsa v
to stroko spadajoča po-
pravila.Brzjavke: Weissbacher Ljubljana,
Telefon 114.Cenj. občinstvu priporočam svetovno
znane šivalne stroje**GRITZNER**v vseh opreman za ročno in obrtno
rabo ter vse posamezne dele, olje, igle
za vse sisteme. Edino le pri**JOSIP PETELINC,**

LJUBLJANA, Sv. Petra nasip 7.

Poduk v vazeju
brezplačen. Iso-
tam galanterija,
srajce, kravate,
potrebščine za
šivilje, krojače,
čevljarje, sedlar-
je, gumbi, žlice,
noži. Na veliko
in malo. Več-
letna garancija.
Cene najnižje.

Dr. ing. MIROSLAV KASAL

Oblastveno poverjeni stavbeni inž. in mesni stavbenik
LJUBLJANA, G. AD ŠCE 13.Stavbeno podjetje in
tehniška pisarna za
betonske, železobe-
tonske in vodne
zgradbe, arhitekturo
ter vsakovrstne viso-
ke stavbe.

Izvršitev! - Projektiranje!

**Popolnoma varno naložite svoj denar v
VZAJEMNI POSOJILNICI V LJUBLJANI**

r. z. z. o. z. — sedaj poleg nunske cerkve,

l. 1923 v svoji lastni palači ob Miklošičevi cesti poleg
hotela „UNION“.Hranilne vloge se **5%** brez odbitka rentnega in
obrestujejo po invalidskega davka.Vloge v tekočem računu se obrestujejo po **4 1/2%**Hranilne vloge vezane na dobo četrt leta po **5 1/4%**
na dobo pol leta po **5 1/2%****Naznanilo upnikom.**Glasom § 40. zadr. zakona z dne 9. aprila 1873 se tem potom
vabijo vsi upniki

»Obrtno pomožnega društva« v likvid. v Ljubljani,

da se zglasijo pri društvu oziroma prevzemnici vseh obveznosti
imenovane zadruge, Obrtni banki v Ljubljani, katera jim izplača
vse njihove terjatve, izvirajoče iz tega naslova.

NAČELSTVO.

Klavirjeplanino, harmonije, (tudi igrane) na obroke in posodo. —
Največja izbira v Jugoslaviji. Velikanska zaloga vseh glasb.
instrumentov, strun in muzikalij na debelo in drobno. —
Alfonz Breznik, b. uč. Glasb. Mat., Ljubljana, Kongresni trg 15.

Usnarji!

Izdelovalci mila!

Ia Moellon-Degras, Ia Ribje olje
Grönlandske države (z znamko „tri krone“)vse za izdelovanje usnja potrebne
kemikalije, inozemske usnjarske iz-
delke, nadalje toja, kokosovo mesno
kislino „Kretensia“ dobavlja po naj-
nižjih dnevnih cenah

Žiga Beck, Zagreb, Bakačeva ul. 5 (pod zidom)

zastopnik tvrdke: BONDY MARTON & Co. A. G. Hamburg,
Praga, Wien, Budapest.**ZA PLESKARSKA IN LICARSKA DELA**SE NAJTOPLEJE PRIPOROČA SLAVNEMU OBČINSTVU IN
PREČASTITI DUHOVŠČINI

☐☐ TONE MALGAJ ☐☐

PLESKAR IN LICAR :: LJUBLJANA :: KOLODVORSKA ULICA 6

Prvovrstna Puch kolesa

pnevmatiko in druge potrebščine kupite najceneje pri tvrdki

IGN. VOK,

Ljubljana, Sodna ulica štev. 7.

Prvovrstno specijelno angleško in češko sukno, modne
in športne obleke, pelerine, pouršnike, raglane, dežne
plašče, perilo i. t. d. priporoča tvrdka**Drago Schwab,**(preje Schwab & Bizjak), Ljubljana,
Dvorni trg štev. 3. — Pod Narodno kavarno.**BAKRENE KOTLE**po 40 in 60 litrov vsebine, so-
lidno izdelane, ima v zalogi**Metalokemika d. d.**

Zagreb, Strossmayerova ul. 6.

Zahtevajte ponudbe!

BENZ

izloži na Zagrebškem velesejmu, oddelek št. 596.

**LUKSUZNE AUTOMOBILE
TOVORNE AUTOMOBILE**

Generalno zastopstvo za kraljevino S. H. S.

Ch. Nusser,
Beograd — München.

OTOK

GRADO PRI TRSTUNajlepše obrežje ob Adriji. — Otroški raj.
Preizkušeno zdravilišče za neurastenijo,
ženske bolezni, otroške bolezni, zdrav-
ljenje ran in kirur. operacij. — Pojasnila:

Zdraviliška komisija, GRADO.

Izvrševanje ksilolitnih tal in asfaltovanja prevzema
in ima vedno v zalogiKarbolinei. katran. lesni cement, strešno lepenko,
Ruberoid (Anduro). strešni lak, asfalt, Watproof,

Ceresit i. t. d.

Ljubljanska komercijalna družba

Ljubljana :: Bleiweisova cesta štev. 18.

Prometni zavod za premogd. d. v
LJUBLJANI

prodaja iz slovenskih premogovnikov

velenjski, šentjanski in trboveljski premog

vseh kakovosti in v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov

za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava

**prima čehoslovaški in angleški koks za livarne in
domačo uporabo ter kovaški in črni premog**

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15/II.

Delniška glavica:

K 20.000.000.—

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

LJUBLJANA, Šelenburgova ulica štev. 1.

PODRUŽNICE:

Novomesto, Rakek, Slovenjgradec

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Rezervni zaklad:

K 6.500.000.—

Telefoni št. 146, 458

Brzjavke: ESKOMPTNA